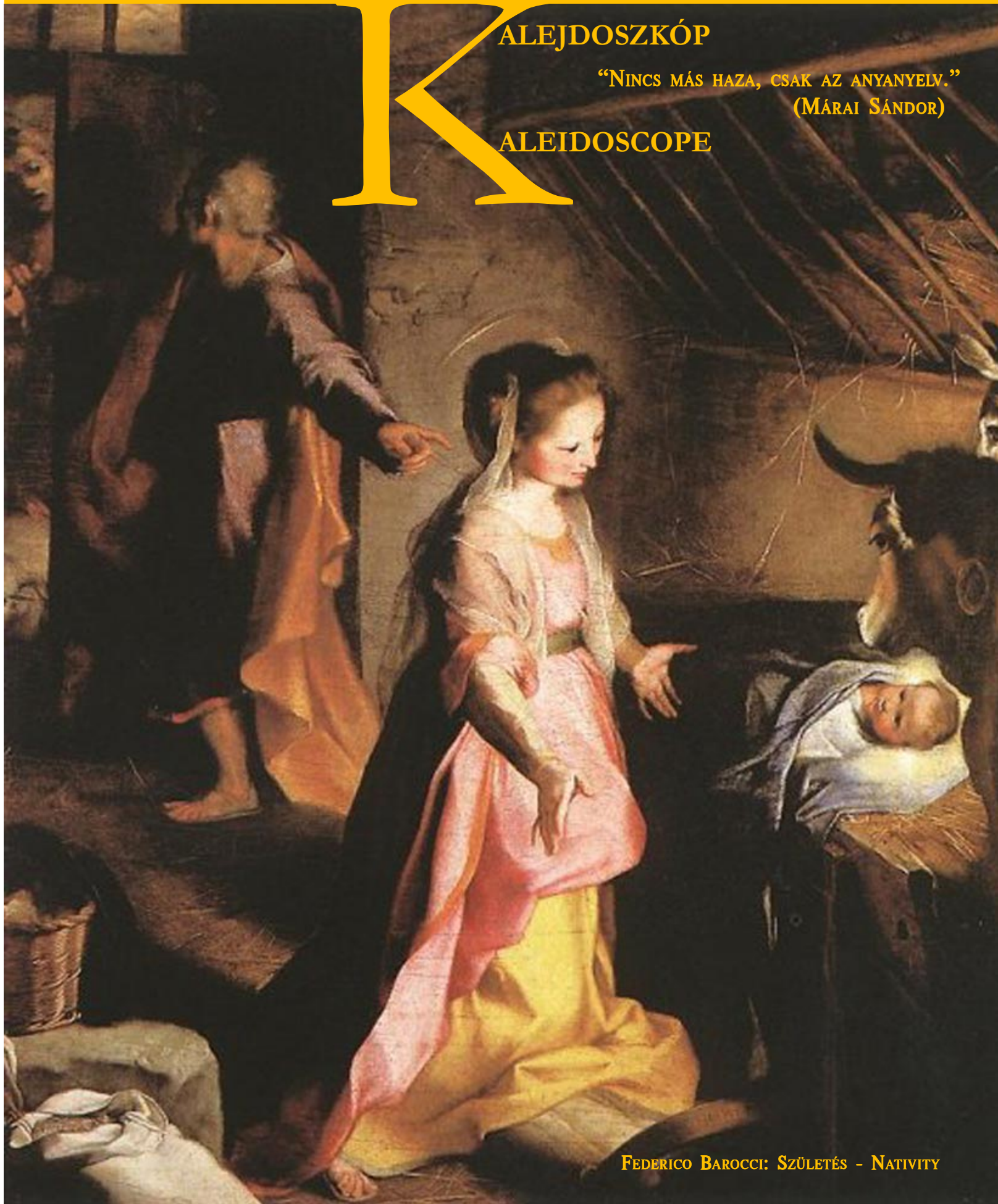

K

ALEJDOSZKÓP

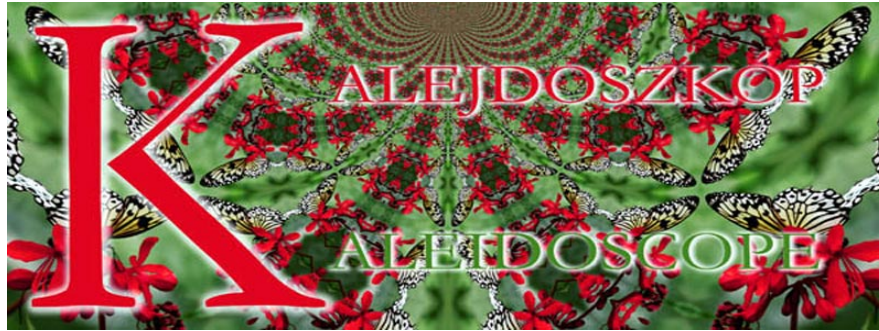
ALEIDOSCOPE

“NINCS MÁS HAZA, CSAK AZ ANYANYELV.”
(MÁRAI SÁNDOR)

FEDERICO BAROCCI: SZÜLETÉS - NATIVITY

A Kaleidoszkóp Irodalmi Kávészó
ÉS A FOLYÓIRAT TEHETSÉGEK BEMUTATKOZÁSÁT VÁRJA

JELENTKEZÉS E-mailen: rosacae@hotmail.com vagy telefonon: 416 491 4631

HÁZIGAZDA-FŐSZERKESZTŐ: DANCS RÓZSA

FELELŐS KIADÓ: TELCH GYÖRGY, KALEIDOSCOPE PUBLISHING

Mottónk: "Nincs más haza, csak az anyanyelv." (Márai Sándor)

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

A HIRDETÉS MAGÁBAN FOGLALJA AZ ÉVI ELŐFIZETÉST.

MŰVELTSÉGE GAZDAGODIK, HA A MAGYAR DIASZPÓRA EGYETLEN KÉTNYELVŰ KULTURÁLIS
LAPJÁT OLVASSA

Celebrating **50** *Years in Kensington Market*

Building on a retail tradition that began in 1958, Tom's Place is a constant in the ever-changing world of fashion, proving that quality and value are always in style. What began as a bargain second hand store, is now one of Toronto's leading retailers for designer men's and women's business apparel.

First floor specials: Men's Suits 4 for 1

Men's Sports Jackets 2 for 1

HOURS | M-W, 10-6 | Th-F, 10-7 | Sat, 9-6 | Sun, 12-5

190 Baldwin St. | Kensington Market (just west of Spadina) | Free Parking | 416-596-0297 | www.toms-place.com

SZERKESZTŐI GONDOLATOK

Fotó: Kun Emília

Végre szeretteik körében ébrednek fel reggelente a chilei bányászok! Sikerült az összefogás, hatása volt az egész világot összekapcsoló imának - azt is mondhatnók, a szó és a szándék legjobb értelmében, hogy kiimádkoztuk őket a pokol sötét bugyraiból, ahová mégiscsak az emberi gondatlanság miatt jutottak.

Hatvankilenc napig! Mert ha a munkafeltételekkel, a bánya állapotával komolyan foglalkozott volna valaki, akinek az volt a tiszte...

És akkor váratlanul ránk ürítette vörös szennyét a pokol. Még imádkoztunk a chilei harminchárom szabadulásáért, amikor Kolontáron, Devecseren megállt az élet - és az egész környék a megsemmisülés és a pusztulás állapotába került. Emberek ezreinek élete változott meg egyik pillanatról a másikra. Emberek, állatok pusztultak el értelmetlenül - és akkor megmozdult a nemzeti lelkiismeret. Azonnal segíteni akart, azonnal az Ég felé szállt egy közös, hatalmas fohász, hogy ne hagyj elveszni, a magyart, Istenünk!

És Isten nem hagyta magára a térséget, hanem odaküldte azt, akit a nemzeti kormány élére segített az áprilisi választásokon. Orbán Viktor miniszterelnök a kárvallottak közé ment és az emberek megéreztek, hogy nincsenek magukra hagyva nagy nyomorúságukban. A miniszterelnök Schmitt Pál köztársasági elnökkel közösen levélben is értesítette a magyarokat arról, hogy *“Magyarország legnagyobb ökológiai katasztrófája történt október 4-én. Emberi életet veszítettünk, súlyos sérültek vannak, egy egész térség vesztette el addigi életét, életlehetőségeit. A tragédiára azonnali cselekvéssel válaszoltunk. Nagy és cselekvő összefogás jött létre, ennek köszönhetjük, hogy uralni tudtuk és tudjuk a helyzetet.”* Ennek a cselekvő összefogásnak a példája a Magyar Kármentő Alap létrehozása, amelyre mindannyian elküldhetjük adományainkat. Ennek számlaszámai:

BELFÖLDI UTALÁSNÁL: 11794022 2222222

KÜLFÖLDI UTALÁSNÁL: IBAN HU28 1179 4022 2222 2222 0000 000; SWIFT BIC OTPVHUHB

Karácsony jön. Ne feledjük, a jókedvű adakozót szereti az Isten!

***Áldott karácsonyi ünnepeket minden kedves olvasónak!
Merry Christmas!***

Dancs Rózsa

Kéziratokat és más, közlésre szánt anyagot csak elektronikus postán fogadunk el.

A folyóiratban megjelenő írások tartalmáért kizárólag a szerzők felelősek.

We accept manuscripts, pictures, etc. by e-mail only.
The opinion expressed in this publication are not necessarily those of the publisher.

A TARTALOMBÓL - CONTENTS

Dr. Nagy László karácsonyi üdvözlőte	2
Christmas Greetings by Ft. Dr. László Nagy	2
Csende éj - Silent Night	3
Wass Albert: Magyar karácsony az égben	4
Dsida Jenő: Közeleg az Emberfia (vers)	5
Ady Endre: Karácsony (vers)	6
O. Henry: The Gift of the Magi	7
Dancs Rózsa: "Hetvenállomásos zarándokúton Márton Áron és Jakab Antal szellemének fáklyavívői	9
Sajgó Szabolcs: aki hívott (vers)	12
Nándor Dreisziger: The True Story of the "Hungarian Conquest" of the Carpathian Basin...	13
Dancs Rózsa: Boldog születésnapot, HUVAC'	14
Majthényi Barbara festői világa	15
Frank Veszely: My First Canadian Christmas (poem)	17
Veszely Ferenc: Az első karácsony idegenben (vers)	17
Medgyesy Éva: Kilyén Ilka laudációja	18
Balás Árpád: Erdély, amit látni kell...	19
Ifj. Losonci Miklós: Medveles a Hargitán	22
Kaslik Péter: A reményhez, 2010	24
Novák Imre: Haikupillanatok...	25
Töredékek Novák Imre Haikufüzéréből	25
Papp-Fábry Ilona: Magyar gondolatok az angol nyelvről	26
Pohárnok Jenő: Karácsony (vers)	28
Jenő Pohárnok: Christmas (poem)	28
Adam Christopher: Multikulturális búcsú a Montreáli Magyarok Nagyasszonya Egyházközségben	29
Deák Ferenc SJ.: A Montreáli Magyarok Nagyasszonya Katolikus Egyházközség	29
Csapó Endre: "Gazdasági szabadságharcot vívunk"...	30
Savanya István: karácsony (vers)	32

KALEJDOSZKÓP - KALEIDOSCOPE

ISSN 1480-5499

MEGJELENIK KÉTHAVONTA - PUBLISHED BIMONTHLY

Előfizetés - Subscription: CA\$50.00/year;

Foreign: US\$55.00/year

Publisher: **Kaleidoscope Publishing**

Elnök - **Telch György-George** - President

Főszerkesztő - **Telch-Dancs Rózsa** - Editor-in-Chief

Terjesztés - **Turóczy Katalin** - Subscription

Elérhetőség - Address:

122 Silas Hill Drive, Toronto, On, M2J 2X9, Canada

Tel.: 416-491-4631; Fax: 416-491-9661

E-mail: **rosacae@hotmail.com**

Copyright © Kaleidoscope Publishing

No part of this publication may be reproduced by electronic means, photocopying or otherwise, without written permission from the publisher, excepting brief quotes for the purpose of review.

www.kalejdoszkep.com

***KALEJDOSZKÓP szó a Pallas Nagy Lexikona helyesírását követi**

NAGY LÁSZLÓ

**KEGYELEMTELJES, ÁLDOTT, BÉKÉS
KARÁCSONY!**

Avárakozás, készülődés ünnepnapjait éljük meg minden év decemberében. Abban a hónapban, mikor hosszabbodnak az éjszakák és fokozódik a hideg, az emberi szívek még inkább vágyakoznak az igazság világozása és a szeretet melege után. Fényeket gyújtunk tereinken, gondosan kutatunk ajándékok után, szeretnénk megteremteni gyermekeink számára visszaidézett gyermekkori karácsonyainkat, mert az év utolsó hónapja reményt ad arra, hogy szeretetben tudunk élni.

Vajon hiábavaló-e vágyakozásunk, vajon elérjük-e azt, amiért annyit dolgozunk, harcolunk, idegeskedünk - amit boldogságnak hívunk?

Erre a kérdésre válaszol karácsony örömhíre, amikor Jézus Krisztusról, az Isten Fiának megtestesüléséről beszél, a Megváltó csodálatos születését hirdeti. Évezredek várakozása teljesedett be a betlehemi Gyermekek megszületésével, aki elhozta számunkra Isten szeretetét, amelyet elfogadva boldog életet élhetünk és mások boldogságát is építhetjük.

Karácsony ünnepe Isten nagy ajándékának ünnepe. Ennek az ünnepnek békéje és öröme nem az ember zaklatott erőfeszítésétől, nem az ajándékok sokaságától függ, hanem attól a nyitottságtól, amellyel befogadjuk Isten ajándékát. Karácsony a nyitott bizalom ünnepe, amikor az ember megnyílik a felé közeledő Istennek, és teljes bizalommal elfogadja Isten jelenlétét az életében.

Szűz Mária és Szent József karácsonya attól vált boldoggá, hogy befogadták életükbe az Isten Életét, hogy nagylelkűen sorsközösséget vállaltak a Szeretettel. A betlehemi szegényes istálló is alkalmassá vált arra, hogy Isten velünk legyen, és boldogságot, gazdagságot adjon. A pásztorok és a napkeleti bölcsek karácsonya attól vált örömtelivé, hogy megtalálták Jézust és benne azt az életet, ami attól gazdagodik, amit másnak odaajándékoznak, attól nemesedik, amivel másoknak szolgál. Jézus születésével fény ragyogott a világra, és fény tölti be az emberi szíveket.

Ebben a fényben a remény bátorságával indulhatunk el egymás felé, hogy szolidaritást vállaljunk egymás életével. Ebben a fényben láthatjuk meg az életünkre leselkedő sötét gondolatokat, önző indulatokat, szűkös önérdékek csapdait, hogy elutasíthassuk azokat. És ebben a fényben találhatunk újra egymásra. Megláthatjuk igazi értékeinket, rendezhetjük emberi kapcsolatainkat, teljesíthetjük félbehagyott ígéreteinket, mert Isten közelében fontossá és értékévé válik minden, ami emberhez méltó.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok áldott, békés karácsonyi ünnepeket és boldog új évet a Kalejdoszkóp folyóirat minden kedves olvasójának.

LÁSZLÓ NAGY

**WISHING YOU A CHRISTMAS FULL OF
GRACE, BLESSINGS AND PEACE!**

Every year, in December we relive the holy days of waiting, and preparation. It is the month when the nights lengthen, the cold gets more intense, human hearts yearn for the light of truth, and the warmth of love. We light up our streets and homes, and search for gifts. We would like to recreate our childhood Christmases to share with our children. All because the last month of the year gives us hope that we may live in peace and love.

We wonder whether our yearnings to reach for that which we work, fight, worry and what we call happiness, is in vain? The joyful tidings of Christmas answers this question, when it speaks of Jesus Christ, the Son of God's incarnation and proclaims the miraculous birth of the Redeemer. The birth of the Child of Bethlehem fulfilled the waiting of many millennia. He brought us the love of God. When we accept it, will make our life happy and we can bring happiness to others. The holiday of Christmas is the holiday God's great gift to us. The peace and happiness of this holiday does not depend on mankind's hurried exertions nor the multitude of presents, but instead, on the openness with which we accept God's gift. Christmas is the holiday of open trust when mankind opens toward approaching God and accepts His presence in our lives with absolute trust. The Christmas of the Blessed Virgin Mary's and Saint Joseph became happy because they received into their lives God's Life, and generously accepted community of fate and responsibility with Love. The poor stable of Bethlehem became suitable for God to join us and bring happiness and riches. The shepherds and Wise men's Christmas became happy because they found Jesus and in Him the life which is enriched by what is given to others. With Jesus' birth bright light shone onto the world which fills the human heart. In this light we can see the lurking, spying dark thoughts, selfish impulses, narrow greedy traps of self-interests so as to reject them. And in this light we can once again meet. We can find our true values, bring order into our human contacts and fulfill our uncompleted promises, because near God, everything that is worthy of mankind becomes important and valuable.

With these thoughts, I wish a blessed and peaceful Christmas and a Happy New Year to Kaleidoscope Magazine's readers.

CSENDES ÉJ

Csendes éj! Szentséges éj!
Mindenek álma mély;
Nincs más fent, csak
a Szent szülepár,
Drága kisdedük álmainál,
Szent Fiú, aludjál
szent Fiú, aludjál!

Csendes éj! Szentséges éj!
Angyalok hangja kél;
Halld a mennyei halleluját,
Szerte zengi a drága szavát,
Krisztusunk megszabadít,
Krisztusunk megszabadít!

Csendes éj! Szentséges éj!
Szív örülj, higgy, remélj!
Isten Szent Fia hinti reád,
Ajka vigaszt adó mosolyát,
Krisztusunk megszületett,
Krisztusunk megszületett!

SILENT NIGHT

Silent night! Holy night!
All is calm, all is bright,
Round yon Virgin Mother
and Child.
Holy Infant, so tender and mild.
Sleep in heavenly peace,
Sleep in heavenly peace.

Silent night! Holy night!
Shepherds quake at the sight;
Glories stream from heaven afar,
Heav'nly host sing, Alleluia,
Christ, the Savior is born!
Christ the Savior is born!

Silent night! Holy night!
Son of God, love's pure light,
Radiant beams from Thy holy face,
With the dawn of redeeming grace,
Jesus, Lord, at Thy birth,
Jesus, Lord at Thy birth.

A DAL TÖRTÉNETE

A dalt először az ausztriai Oberndorf Szent Miklós-templomában (*Nicola-Kirche*) adták elő 1818. december 25-én. Mohr már jóval korábban, 1816-ban megírta a szöveget, de csak az előadást megelőző szentesten kérte meg Grubert, hogy szerezzen dallamot és gitárkíséretet hozzá. Nem tudni, mi adta neki ezt az ötletet; a gitárzene abban az időben inkább a szórakozóhelyeken volt jellemző – a hagyomány úgy tartja, hogy a templom orgonája nem működött; a történet egy népszerű változatában egerek rágták szét a fűjtatókat). Gruber először nem értett egyet Mohrral, mert félt, hogy a híveknek nem tetszik majd a gitárkíséret, de végül beleegyezett, és megírta a zenét, melyre hatással voltak Gruber szülőföldjének népzenei hagyományai. Mikor befejezte, már csak pár óra volt hátra a miséig. A karácsonyi misére érkező híveket eleinte meglepte az újítás, hogy gitárkísérettel adják elő az éneket, de végül megkedvelték a dallamot.

Az 1900-as évek elején a Szent Miklós-templomot lebontották, egyrészt mert egy árvíz megrongálta, másrészt a városközpont messzebb került a folyótól, biztonságosabb helyre, és ott új templomot emeltek, közel az új hídhöz. A lebontott templom helyén egy emlékkápolna épült, a Csendes Éj Emlékkápolna (*Stille-Nacht-Gedächtniskapelle*), egy közeli házban pedig múzeumot alakítottak ki, ahová a világ minden tájáról érkeznek turisták, főleg decemberben. A *Csendes éj* eredeti kézírata elveszett, de 1995-ben felfedeztek egy kéziratot Mohr írásával. A tudósok

megállapították, hogy a dokumentum 1820 körülről származik. Ebből állapították meg, hogy Mohr 1816-ban írta a verset, mikor Mariapfarr zarándokhely templomának papja volt, a zenét pedig 1818-ban szerezte Gruber. Ez a legkorábbi, létező kézirat, és az egyetlen, amin Mohr kézírása szerepel. Egy másik népszerű történet szerint a dal első előadása után feledésbe merült, mígnem egy orgonajavító mester 1825-ben megtalálta a kottáját. Ez azonban csak legenda, mert Gruber élete során több átdolgozásban is kiadta a művet; a Mohr-félet a salzburgi Carolino Augusteum Museum őrzi.

Moderato. *Stimmen mit Orgel* Gruber eredeti kottája

WASS ALBERT

MAGYAR KARÁCSONY AZ ÉGBEN

de Pédery Hunt Dora alkotása. Bácsalmási Klára tulajdona

Aki még nem tudott róla, ám tudja meg, hogy amikor lent a földön megszólalnak a karácsonyesti harangok, odafönt a Mennyeeknek Országában a legeslegfiatalabb angyalka megráz egy fényes aranycsengőt. Erre a jelre a mennyei palota nagy szárnyas kapui maguktól megnyílnak, s a mennyország összes népe illő sorban betódul a hatalmas kupolaterembe, ahol várja már őket Jézus Király karácsonyfája. Mikor mindenki együtt van már, akkor az Úr Jézus megadja a jelt, s a kiválasztott szentek sorjában meggyújtják a mennyezetig érő karácsonyfán az emlékezős gyertyáit.

Nagy tiszteltetés ám a gyertyagyújtók sorába kerülni s fontos hivatal. Mert ezen múlik, hogy kikről emlékezik meg a mennyország népe azon a karácsonyon. Mikor aztán a gyertyák már mind égnek, akkor az Úr Jézus intésére sorra járulnak az ég lakói a karácsonyfához, s ki-ki ráaggatja a maga imádságát. Ezeket az imádságokat aztán az Úr Jézus megáldja, s szorgos angyalok nyomban aláindulnak velük a földre, hogy szétosszák azok között, akiknek szólnak. Ezek a soha nem hiábavaló, de mindig beteljesülő imádságok a mennyek lakóinak ajándékai a földi emberek számára. Így ünnepelnek odafönt karácsonyt azok, akik közülünk eltávoztak, tudja azt mindenki.

De ebben az esztendőben szokatlan dolog történt odafönt az égben. Már egy héttel karácsony előtt hírvívő angyalok járták sorra a mennyország lakóit s tudatták velük, hogy Jézus Úr parancsára ebben az évben magyar karácsony lesz odafönt. Ilyesmi még nem történt amióta világ a világ, hogy egyetlen nép javára tartsák az ünnepet s méghozzá egy olyan kicsike, maroknyi nemzetet tiszteljének meg ezzel, mint a magyar. De Jézus Úr így látta illőnek s helyesnek, s így is történt. Mikor aztán megszólaltak odalent a földön ma este

akarácsonyi harangok, egy szeplős arcú, vézna kis angyalka, aki még egészen új volt odafönt, rendelkezés szerint kezébe vette a fényes aranycsengőt, hogy megadja vele a jelt. Azonban olyan ijedt és elfogódott volt szegényke a nagy megtiszteltetéstől, hogy nyomban el is ejtette a csengőt, amiből aztán egy kis bonyodalom származott. Padlót érve a csengő ugyanis élesen felcsengett egyszer, amitől a szárnyas kapuk nyomban nyílani is kezdtek. Mivel azonban a csengő nyomban el is hallgatott, a kapuk is abbahagyták a nyílást, és a kint várakozók számára csupán egy szűk kis rést hagytak, melyen keresztül csak a soványabbja tudott beférni, a kövérebbje nem. Az újdonsült kis angyalka pedig úgy megszeppent a maga ügyetlenségétől, hogy szégyenében nyomban elszaladt, s elrejtőzött a karácsonyfa lehajló ágai alá.

Az Úr Jézus, látva a bonyodalmat, maga vette föl a csengőt s megrázta jó erősen, amitől nyomban szélesre tárultak a kapuk, s a nép betódulhatott az égi kupolaterembe. Jézus parancsára széles kört hagytak szabadon a karácsonyfa körül az égi magyarok számára, akik utolsónak vonultak be, ünnepélyes elfogódottsággal, hogy elfoglalják a megtisztelő helyet. Mikor aztán mindenki együtt volt, az Úr Jézus megadja a jelt: gyűljanak hát ki az emlékezésnek lángjai a magyar karácsonyfán!

Elsőnek az ősz István király lépett a fához s néma méltósággal gyújtotta rajta az első gyertyát. Sorra követték az Árpád-ház tagjai, Hunyadiak, Zrínyiek, Rákócziak s a többiek mind, hosszú, hosszú sorban. „Pro libertate”, suttogta a nagyságos fejedelem, s Petőfi Sándor keze reszketett, amikor kinyúlt a márciusi ifjak emlékének gyertyája felé. S rendbe kigyúlt az egész magyar történelem, s ott ragyogott pazar fényben a mennyei palota közepén, egész világ csodálatára. S mikor már minden gyertya égett a karácsonyfán, előlépett öreg Csikay Gyuri, esett vállú hajdani kolozsvári cigányprímás, állához emelte kopott hegedűjét, s felsírt a húrokon a magyar „Mennyből az angyal...” De olyan szépen, olyan szívfejtően, hogy még az Úr Jézusnak is megkönnyesedett tőle a szeme, s ártatlan kicsi angyalkák a háttérben csupa gyönggyel sírták tele a padlót.

Majd az Úr Jézus jelt adott megint, s rangsor szerint István király lépett oda elsőnek a fához, hogy felaggassa rá a maga ajándékát, földi magyaroknak.

Aranytekercsre írott áldásos imádság volt, súlya majd földig húzta le a gyöngye ágat. Szent László vitézi erejét, Zrínyi Miklós bölcs megfontoltságát, Rákóczi Ferenc lelkes hitét s Petőfi Sándor lángoló szívét aggatta fára. Úgy megtelt rendre minden ág magyaroknak szóló magyar imádsággal, hogy mire a más nemzetségből valók sorra kerülhettek, már csak úgy roskadozott a fa a tehertől. Sok-sok időbe került, míg a mennyeknek minden lakója odajárulhatott a karácsonyfa elé a maga ajándékával. Nemzet még ennyi imádságot nem kapott, amióta világ a világ! Mikor aztán az utolsó imádság is rajta csüngött a fán, az Úr Jézus megáldotta valamenynyit, s míg a sok nép vonulni kezdett újra kifelé a szárnyas kapukon, szorgos kis angyalok nyomban hozzáfogtak, hogy batyuba

kössék a sok égi kincset, s alászálljanak vele kicsi Magyarhonba. Végül aztán már csak az égi magyarok álltak ott még mindig a magyar karácsonyfa körül, imába mélyülten. Az angyalok elhordták már az utolsó ajándékot is, s a gyertyák is kezdtek csonkig égni, amikor az Úr Jézus szeme hirtelen megakadt valami fehéren, a roppant karácsonyfa alsó ágai között. Jobban odanézett s hát bizony egy kis angyalka köntösének a csücske volt az.

Az újdonsült szeplős kis angyalka, aki elejtette az aranycsengőt, kuksolt ott még mindig nagy ijedten. Az Úr Jézus félrehajtotta az ágakat, s kézen fogva elővezette onnan a szeplős kis angyalt. „Hát te minek bújtál oda?” – kérdezte tőle mosolyogva. „Resteltem magamat” – vallotta be a szeplős. – „Elejtettem volt azt a csengőt, lássa.” „Oh, hát te voltál az!” – nevetett az Úr. „Ne búsulj semmit, megtörténik az ilyesmi mással is. De téged még nem láttalak itt eddig. Mi a neved? Honnan jöttél s mikor?”

„Katika a nevem s Budapestről jöttem – felelte a vézna, szeplős kicsi angyal – november negyedikén, Uram.”

Néhány pillanatig mély-mély csönd volt a nagy kupolateremben. Az égi magyarok mind a vézna kicsi angyalkát nézték, s valamennyinek könnyes volt a szeme. Aztán Jézus szelíd hangja törte meg a csendet. „Isten hozott, Katika” – mondta jószágon, s keze gyöngéden megsimogatta a kis szöszeke fejét. „Aztán küldtél-e te is ajándékot Budapestre a tieidnek?” „Küldtem, Uram” – felelte Katika, s elpirult a szeplői alatt. „Aztán mit küldtél?” – kíváncsiskodott az Úr Jézus. „Szép ünnepi imádságot szüleidnek, kis testvérekéidnek?” A kicsi angyal képe még pirosabbra gyúlt. „Nem imádságot küldtem” – vallotta be szégyenkezve. Az Úr Jézus igen nagyon elcsodálkozott. „Nem-e? Hát mi egyebet lehet küldeni innen?” „Kenyeret” – felelte szepegve Katika. „Szép fehér égi kenyeret. Minden nap félretettem, amit nekem adtak itt. Hiszen én kapok még máskor is” – tette hozzá bizalmasan. „S ha nem, hát az se baj. De odalent Budapesten nincsen fehér kenyér, régóta már...”

Mély, döbrent csönd volt, szentek, angyalok pisszenni se mertek. Hiszen ilyesmi még nem történt emlékezet óta, hogy valaki kegyes imádság helyett kenyeret küldött volna alá a mennyországba. Aztán az Úr Jézus lehajolt s homlokon csókolta a kislányt. „Jól tetted, Katika”, mondta halkán s lopva kitörölt egy toladó könnycseppet a szeméből, „sokszor a kenyér a legszebb imádság. Én is azt adtam egyszer az én népemnek, amikor lent jártam a Földön. Kenyeret.”

Valahol a meghatottan álló magyarok sorában egy öreg nagymamából kitört az elfojtott zokogás. Katika kitépte magát az Úr Jézus karjaiból, odafutott az öregasszonyhoz és két vézna karjával átölelte. „Ne sírj, nagymama!” – kiáltotta hangos, csengő angyalka-hangon, mely egyszeribe betöltötte az egész mennyországot – „Apuék nem éheznek többet odalent! A mennyei kenyér, amit küldtem, meglásd, eltart sokáig!”

Az Úr Jézus mosolygott. S mosolyától, bizony, akár hiszik, akár nem: kisütött a nap Magyarország fölött!

Herendi Kalotaszegi Madonna szobor

DSIDA JENŐ

KÖZELEG AZ EMBERFIA

Tudom, hogy közeleg már a jó ember fia,
aki nem tőlem és nem tőled kap életet.
Néhány pásztornak, akik sohasem ölték
nyulat, nem hordoznak emberölő
szerszámot, megjelenik az angyal és
megjelenik a csillag és tele lesz dallal
a decemberi hegyoldal. Csak ránézünk a kisdre
és tudni fogjuk, hogy Ő az.

Eljönnek az acéltrösztök fejedelmei,
a petroleumbányák frakkos császárai
s könnyel a szemükben letérdelnek elé.
Mert Ő lesz, akinek legtisztább kék a szeme,
legerősebb léssen a karja és szelid arcáról ragyog
az örök építők acélos vidámsága.

Ő megmutatja minden vándornak az útát,
minden töprengőnek az igazságot, minden
haldoklónak az életet. Ő megmagyarazza
nekünk a gépek dalának igazi értelmét,
megmagyarazza és megáldja a fáradt költőt
legsajgóbb szavait és mosolyogni fog és kék
fehér galamb fog ülni a vállán kétfelől.
Ő nem ad országot nekünk, hanem otthont,
nem ad fegyvert, hanem kenyeret.

Ma még sirunk, mert a mosolygás nem én vagyok.
Ma még sötét van, mert nem jöttem világosságnak,
hanem hogy bizonyosságot tegyek a világosságról.

Már közeledik az éj, mely szüli a Hajnalt.

Eljön Ő, minden bizonnal eljön.

1929

de Pédery Hunt Dora alkotása. Bácsalmási Klára tulajdona

ADY ENDRE

KARÁCSONY

I.

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.
Minden ember
Szeretettel

Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás

Boldogságot szokott hozni.
A templomba
Hosszú sorba

Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak

A magasság Istenének.
Mintha itt lenn
A nagy Isten

Szent kegyelme sugna, szállna,
Az én kedves, kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

II.

Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Odahaza.
De jó volna tiszta szívből

- Úgy mint régen - Fohászzkodni,
De jó volna megnyugodni.
De jó volna mindent, mindent
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal
Kibékülni,
Szeretemben üdvözülni.

III.

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
És a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.
Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget,
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra...

O. HENRY

THE GIFT OF THE MAGI

One dollar and eighty-seven cents. That was all. And sixty cents of it was in pennies. Pennies saved one and two at a time by bulldozing the grocer and the vegetable man and the butcher until one's cheeks burned with the silent imputation of parsimony that such close dealing implied. Three times Della counted it. One dollar and eighty-seven cents. And the next day would be Christmas.

There was clearly nothing to do but flop down on the shabby little couch and howl. So Della did it. Which instigates the moral reflection that life is made up of sobs, sniffles, and smiles, with sniffles predominating.

While the mistress of the home is gradually subsiding from the first stage to the second, take a look at the home. A furnished flat at \$8 per week. It did not exactly beggar description, but it certainly had that word on the lookout for the mendicancy squad.

In the vestibule below was a letter-box into which no letter would go, and an electric button from which no mortal finger could coax a ring. Also appertaining thereunto was a card bearing the name "Mr. James Dillingham Young."

The "Dillingham" had been flung to the breeze during a former period of prosperity when its possessor was being paid \$30 per week. Now, when the income was shrunk to \$20, though, they were thinking seriously of contracting to a modest and unassuming D. But whenever Mr. James Dillingham Young came home and reached his flat above he was called "Jim" and greatly hugged by Mrs. James Dillingham Young, already introduced to you as Della. Which is all very good.

Della finished her cry and attended to her cheeks with the powder rag. She stood by the window and looked out dully at a gray cat walking a gray fence in a gray backyard. Tomorrow would be Christmas Day, and she had only \$1.87 with which to buy Jim a present. She had been saving every penny she could for months, with this result. Twenty dollars a week doesn't go far. Expenses had been greater than she had calculated. They always are. Only \$1.87 to buy a present for Jim. Her Jim. Many a happy hour she had spent planning for something nice for him. Something fine and rare and sterling—something just a little bit near to being worthy of the honor of being owned by Jim.

There was a pier-glass between the windows of the room. Perhaps you have seen a pier-glass in an \$8 flat. A very thin and very agile person may, by observing his reflection in a rapid sequence of longitudinal strips, obtain a fairly accurate conception of his looks. Della, being slender, had mastered the art.

Suddenly she whirled from the window and stood before the glass. Her eyes were shining brilliantly, but her face had lost its color within twenty seconds. Rapidly she pulled down her hair and let it fall to its full length.

Now, there were two possessions of the James Dillingham Youngs in which they both took a mighty pride. One was Jim's gold watch that had been his father's and his grandfather's. The other was Della's hair. Had the queen of Sheba lived in the flat across the airshaft, Della would have let her hair hang out the window some day to dry just to depreciate Her Majesty's jewels and gifts. Had King Solomon been the janitor, with all his treasures piled up in the basement, Jim would have pulled out his watch every time he passed, just to see him pluck at his beard from envy.

So now Della's beautiful hair fell about her rippling and shining like a cascade of brown waters. It reached below her knee and made itself almost a garment for her. And then she did it up again nervously and quickly. Once she faltered for a minute and stood still while a tear or two splashed on the worn red carpet.

On went her old brown jacket; on went her old brown hat. With a whirl of skirts and with the brilliant sparkle still in her eyes, she fluttered out the door and down the stairs to the street.

Where she stopped the sign read: "Mme. Sofronie. Hair Goods of All Kinds." One flight up Della ran, and collected herself, panting. Madame, large, too white, chilly, hardly looked the "Sofronie."

"Will you buy my hair?" asked Della.

"I buy hair," said Madame. "Take yer hat off and let's have a sight at the looks of it."

Down rippled the brown cascade.

"Twenty dollars," said Madame, lifting the mass with a practised hand.

"Give it to me quick," said Della.

Oh, and the next two hours tripped by on rosy wings. Forget the hashed metaphor. She was ransacking the stores for Jim's present.

She found it at last. It surely had been made for Jim and no one else. There was no other like it in any of the stores, and she had turned all of them inside out. It was a platinum fob chain simple and chaste in design, properly proclaiming its value by substance alone and not by meretricious ornamentation—as all good things should do. It was even worthy of The Watch. As soon as she saw it she knew that it must be Jim's. It was like him. Quietness and value—the description applied to both. Twenty-one dollars they took from her for it, and she hurried home with the 87 cents. With that chain on his watch Jim might be properly anxious about the time in any company. Grand as the watch was, he sometimes looked at it on the sly on account of the old leather strap that he used in place of a chain.

When Della reached home her intoxication gave way a little to prudence and reason. She got out her curling irons and lighted the gas and went to work repairing the ravages made by generosity added to love. Which is always a tremendous task, dear friends—a mammoth task.

Within forty minutes her head was covered with tiny,

VIII. évfolyam 6. szám

Vol. VIII, Issue 6.

close-lying curls that made her look wonderfully like a truant schoolboy. She looked at her reflection in the mirror long, carefully, and critically.

"If Jim doesn't kill me," she said to herself, "before he takes a second look at me, he'll say I look like a Coney Island chorus girl. But what could I do—oh! what could I do with a dollar and eighty-seven cents?"

At 7 o'clock the coffee was made and the frying-pan was on the back of the stove hot and ready to cook the chops.

Jim was never late. Della doubled the fob chain in her hand and sat on the corner of the table near the door that he always entered. Then she heard his step on the stair away down on the first flight, and she turned white for just a moment. She had a habit for saying little silent prayer about the simplest everyday things, and now she whispered: "Please God, make him think I am still pretty."

The door opened and Jim stepped in and closed it. He looked thin and very serious. Poor fellow, he was only twenty-two—and to be burdened with a family! He needed a new overcoat and he was without gloves.

Jim stopped inside the door, as immovable as a setter at the scent of quail. His eyes were fixed upon Della, and there was an expression in them that she could not read, and it terrified her. It was not anger, nor surprise, nor disapproval, nor horror, nor any of the sentiments that she had been prepared for. He simply stared at her fixedly with that peculiar expression on his face.

Della wriggled off the table and went for him.

"Jim, darling," she cried, "don't look at me that way. I had my hair cut off and sold because I couldn't have lived through Christmas without giving you a present. It'll grow out again—you won't mind, will you? I just had to do it. My hair grows awfully fast. Say "Merry Christmas!" Jim, and let's be happy. You don't know what a nice—what a beautiful, nice gift I've got for you."

"You've cut off your hair?" asked Jim, laboriously, as if he had not arrived at that patent fact yet even after the hardest mental labor.

"Cut it off and sold it," said Della. "Don't you like me just as well, anyhow? I'm me without my hair, ain't I?"

Jim looked about the room curiously.

"You say your hair is gone?" he said, with an air almost of idiocy.

"You needn't look for it," said Della. "It's sold, I tell you—sold and gone, too. It's Christmas Eve, boy. Be good to me, for it went for you. Maybe the hairs of my head were numbered," she went on with sudden serious sweetness, "but nobody could ever count my love for you. Shall I put the chops on, Jim?"

Out of his trance Jim seemed quickly to wake. He unfolded his Della. For ten seconds let us regard with discreet scrutiny some inconsequential object in the other direction. Eight dollars a week or a million a year—what is the difference? A mathematician or a wit would give you the wrong

answer. The magi brought valuable gifts, but that was not among them. This dark assertion will be illuminated later on.

Jim drew a package from his overcoat pocket and threw it upon the table.

"Don't make any mistake, Dell," he said, "about me. I don't think there's anything in the way of a haircut or a shave or a shampoo that could make me like my girl any less. But if you'll unwrap that package you may see why you had me going a while at first."

White fingers and nimble tore at the string and paper. And then an ecstatic scream of joy; and then, alas! a quick feminine change to hysterical tears and wails, necessitating the immediate employment of all the comforting powers of the lord of the flat.

For there lay The Combs—the set of combs, side and back, that Della had worshipped long in a Broadway window. Beautiful combs, pure tortoise shell, with jewelled rims—just the shade to wear in the beautiful vanished hair. They were expensive combs, she knew, and her heart had simply craved and yearned over them without the least hope of possession. And now, they were hers, but the tresses that should have adorned the coveted adornments were gone.

But she hugged them to her bosom, and at length she was able to look up with dim eyes and a smile and say: "My hair grows so fast, Jim!"

And then Della leaped up like a little singed cat and cried, "Oh, oh!"

Jim had not yet seen his beautiful present. She held it out to him eagerly upon her open palm. The dull precious metal seemed to flash with a reflection of her bright and ardent spirit.

"Isn't it a dandy, Jim? I hunted all over town to find it. You'll have to look at the time a hundred times a day now. Give me your watch. I want to see how it looks on it."

Instead of obeying, Jim tumbled down on the couch and put his hands under the back of his head and smiled.

"Dell," said he, "let's put our Christmas presents away and keep 'em a while. They're too nice to use just at present. I sold the watch to get the money to buy your combs. And now suppose you put the chops on."

The magi, as you know, were wise men—wonderfully wise men—who brought gifts to the Babe in the manger. They invented the art of giving Christmas presents. Being wise, their gifts were no doubt wise ones, possibly bearing the privilege of exchange in case of duplication. And here I have lamely related to you the uneventful chronicle of two foolish children in a flat who most unwisely sacrificed for each other the greatest treasures of their house. But in a last word to the wise of these days let it be said that of all who give gifts these two were the wisest. O all who give and receive gifts, such as they are wisest. Everywhere they are wisest.

They are the magi.

DANCS RÓZSA

“HETVENÁLLOMÁSOS ZARÁNDOKÚTON” MÁRTON ÁRON ÉS JAKAB ANTAL SZELLEMÉNEK FÁKLYAVIVŐI

Fotó: Telch György

Jobbról: Szabó Katalin, a KMKK elnöke, Dr. Vencser László, Varga Gabriella, Dr. Nagy László, Sajgó Szabolcs, Dancs Rózsa házigazda

A Kaleidoszkóp Irodalmi Kávézó meghívására Erdély üzenetét hozták el Torontóba a Jakab Antal Keresztény Kör Alapító elnökei, Varga Gabriella budapesti újságíró és a Linzben élő-dolgozó Dr. Vencser László atya, az Osztrák Püspöki Konferencia keretében működő Katolikus Idegennyelvű Pasztoráció országos igazgatója. Márton Áron és Jakab Antal erdélyi püspökök szellemi örökségéről tartottak előadást, valójában azonban az összmagyar eszme tolmácsolói voltak, amelyet a két főpap egész életében és tevékenységében keresztként felvállalt és hirdetett.

A rendezvény egyházi fővédnökének, †Miklósházy Attilának Sj, Ep. Emeritus Hungarorum in Exteris az üzenetét egyik díszvendégünk, Dr. Nagy László atya, a Torontói

Dr. Nagy László

Fotó: Telch György

Főegyházmege Püspöki Helynöke olvasta fel:

„Kedves László! Köszönöm leveledet, melyben tudósítasz, hogy szeptember 12-én Torontóban lesztok és a vasárnapi szentmise után megemlékezést fogtok tartani a Kultúrházban „Márton Áron és Jakab Antal erdélyi püspökök szellemi örökségéről”. Örvendek a hírek és természetesen elvállalom a rendezés egyházi fővédnöki címét, mert hiszen mindkét püspököt hitvalló hősöknek tekintem a magyarság érdekében és hitük megvallásában. Bármennyire is szeretnék jelen lenni az előadástokon és veletek ünnepelni a szentmisét is, de sajnos egészségi állapotom nem olyan kedvező, hogy ezt meg tudjam tenni. De lélekben Veletek leszek és sikeres ünnepést és megemlékezést kívánok mindnyájatoknak. Imáimban Erdély mindig szerepel és ezt nem lehet elválasztani magyarságunk megvallásától. Talán lesz alkalmunk legalább telefonon beszélni, amikor Torontóban lesztok. Addig is szeretettel köszöntelek innen a távoli „számkivetésből”, és az Úr Jézus meg a Magyarok Nagyasszonya oltalmába ajánlom vállalkozástokat.”

A rendezvény második díszvendége P. Sajgó Szabolcs SJ, a torontói Szent Erzsébet templom plébánosa a polgári fővédnök, Balogh Zoltán Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkár levelét ismertette:

“Tisztelt Honfitársak! Igazi elhivatottságra vall, hogy a Kaleidoszkóp az emigrációban, a már magyarul nem beszélő második, harmadik nemzedék tagjaihoz és az angol nyelvű társadalomhoz is nyughatatlan lelkesedéssel és hittel sugározza

közös nemzeti értékeinket.

A Kaleidoszkóp Irodalmi Kávézó szeptember elején sorra kerülő Márton Áron és Jakab Antal erdélyi püspökök szellemi öröksége c. rendezvénysorozata egy újabb, izgalmas kulturális, keresztény ismeretterjesztő misszió. Ez az esztendő egy kettős évforduló, hiszen egyszerre emlékezünk boldog emlékezetű Márton Áron püspök halálának 30. évfordulójára, és arra is, hogy éppen 30 éve, hogy dr. Jakab Antal püspök átvette tőle a gyulafehérvári egyházmegye vezetését. Olyan emberek voltak ők, akik nélkül ma kevesebb lenne a magyar szó, és erőtlenebb a keresztény hit a Kárpát-medencében. A lelkek pásztrolását egy istentelen, magyarellenos diktatúrában végezték rendíthetetlen hittel, alázattal és bátorsággal.

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy a Kaleidoszkóp Irodalmi Kávézó és a Jakab Antal Keresztény Kör felkért az őket méltató konferencia egyik fővédnökének.

Önök áldozatos munkájukkal egy szilárd szellemi, kulturális hidat építenek ki az anyaországi és a külföldre szakadt nemzettársaink között, és ez köldökzsinórként folyamatosan frissíti a kapcsolatot. Különös nyomatékot ad munkájuknak, hogy az észak-amerikai diaszpóra egyetlen ilyen jellegű és színvonalú folyóirata a Kaleidoszkóp. Köszönjük, hogy sikerrel hívják fel a figyelmet az egyetemes magyar kultúrára az idegen ajkú világban is, tekintélyt, megbecsülést szerezve a magyar névnek és barátokat Magyarországnak.

Az Önök tevékenysége méltó példája annak, hogy a hazát szolgálni mindig van mód, még akkor is, ha valakit óriási távolság választ el fizikailag az anyaországtól.

Köszönet és megbecsülés illeti Önöket, mert nem szüntenek meg magyarnak lenni, mert „tűzvigyázókként” őrzik a hazaszeretet lángját és új tüzeket szítanak áldozatos munkájukkal. Erőt, kitartást és áldást kívánok munkájukhoz!

Szívélyes üdvözléssel: Balog Zoltán református lelkész, államtitkár.”

P. Sajgó Szabolcs

Fotó: Telch György

A magyar nemzet egészében való gondolkodás jellemzi a JAKK elnökeinek egész tevékenységét és ennek a

gondolatiságnak a jegyében mutatták be egymáshoz kapcsolva a két nagy előd szellemét is.

A vasárnap délelőtti szentmisét a Szent Erzsébet templomban Vencser atya celebrálta, akit pontosan 39 esztendővel ezelőtt, 1971. szeptember 12-én - akkor is vasárnap volt! -, szülőfalujában, Gyergyóditróban szentelt pappá Márton Áron püspök.

Varga Gabriella és Vencser László. Fotó Telch György

„Alig egy esztendővel azután, hogy római tanulmányait megkezdte, a huszonnégy esztendő Vencser Lászlót 1971. szeptember 12-én, Ditróban Márton Áron püspök úr pappá szentelte,” írja Varga Gabriella interjúkötetében, amelyet Vencser atya így egészít ki: „- Az azt megelőző két hónap alatt Németország Vatikáni Nagykövetségétől kapott ösztöndíjjal német nyelvkurzuson vettünk részt. Augusztus végén érkeztünk haza vakációra. Itthoni évfolyamtársaink felszentelése a hagyománynak megfelelően már Fehérvásárnap megtörtént. Mi ketten Szabó Árpáddal levélben fordultunk Márton püspök úrhoz azzal a kérdéssel, nem volna-e lehetséges, hogy minket Ditróban szenteljen? Azonnal igent mondott. Szeptember tizenkettedikén így volt Ditróban hosszú idő után ismét papszentelés, ami bizonyára az ott lakók életében is örök emlék maradt. Több ezren vettek részt az ünnepségen. A kommunisták persze megijedtek, arra a vasárnapra munkanapot rendeltek el... Szabó Árpád barátom családjának, akik a gyár kantinjából szerettek volna székeket, asztalokat kölcsönözni, ezt is megtiltották...” (Varga Gabriella: itthon és otthon. Vencser László 60 éve. Státus Kiadó, Csíkszereda, 2007. 69-70. o.)

Vencser atya Isten ajándékának nevezte azt, hogy ezt az évfordulót éppen Torontóban ünnepelhesse meg az őt szeretettel és őszinte örömmel körülvevő honfitársak körében. Pappászentelése előtt, a gyulafehérvári Hittudományi főiskolán Dr. Jakab Antal volt az egyházjog tanára, később pedig Márton Áron, majd Jakab Antal megyéspüspökök kormányzása idején ugyanazon a Főiskolán maga is erkölcsoteológiát tanított. 1989 óta különböző hazai és külföldi lapokban jelentek meg Vencser atya írásai. Önálló kötetei: Felelős szabadság (Státus, Csíkszereda, 1998), Die Sakramentalität der Generalabsolution im Licht der

A közönség. Fotó: Telch György

Frühscholastik. Doktori értekezés (Státus, Csíkszereda, 1999), Egy a ti Atyátok (Gloria, Kolozsvár, 1999) és Atyánk és társaink (Gloria, Kolozsvár, 2000). A Varga Gabriellával társszerzésben írt Megalkuvás nélkül – Száz éve született Jakab Antal (Kairosz, Budapest, 2009) című életrajzi kötetel egykori tanára és püspöke előtt tiszteleg. 2010 májusában szerzői kiadásban és ingyenes terjesztés mellett ugyancsak Varga Gabriella társszerzővel együtt közreadta az *Én Uram és én Istenem! Hetvenállomásos zarándokúton Jakab püspökért – Egy emlékévé története, 2009. március 12 – 2010. március 13.* című összefoglaló kötetet.

Amint Vencser atya hangsúlyozta, mindkét, nagy megpróbáltatásokon átment főpap szelleme nemcsak az ő, de az egész katolikus egyházvilág, sőt az összmagyarság életét meghatározta. A hála és szeretet jegyében idézte fel a tragédiákkal vészes időszakokat, ugyanakkor az esendő emberi helyzeteket is, amelyekkel életközébe hozta a két előd alakját.

Az előadás meghittségét emelte egész sor könyv társszerzőjének, Varga Gabriellának a jelenléte és közreműködése is, aki Dr. Jakab Antal unokahúgaként sok-sok, csak a család által ismert mozzanatot elvenített fel a „püspökbácsi” életéből.

A Vencser Lászlóval társszerzésben írt *Megalkuvás nélkül – Száz éve született Jakab Antal* (Kairosz, Budapest, 2009)

című életrajzi kötetből idézte Gergely István-Tisztától Dr. Jakab Antal emlékezete c. fejezet egy részét, amely mindennél jobban szemlélteti a tizenhárom évi börtönkínoktól meggyötört püspök emberi nagyságát: „A csíkszentdomokosi búcsún 1988-ban nyíltan, köntörfalazás nélkül népünk elnyomatása ellen tiltakoztam a miséken. Beszéd közben a mikrofonok elnémultak, az én hangom pedig megsokszorozódott. Ezek után minden szinten feljelentett Boér inspektor. A püspöki palotában a püspök úr Boros Károly főesperes jelenlétében igen haragosan vont felelősségre. Úgy látszik, sok gondot okozhattam már neki. Erre én is haragra lobbantam, és otthagytam az indulatos püspököt. Igen ám, de mire a kijáráthoz értem, ő utánam sietett, és a fülembé súgta: „De tovább, lelkesen!” Akkor zavartan hagytam el a püspöki palotát, de ma is hallom az utolsó NAGY PÜSPÖK suttogását a fülembé: „De tovább, lelkesen!” (244. o.)

A Kárpát-medencében könyvtáralapítóként ismertté vált többkötetes szerző, Varga Gabriella publicista - legalább húsz településen, Kárpátalján, Erdélyben, Felvidéken nyitott könyvtárat, maga gyűjtötte könyvek ezreivel ajándékozva meg az édes anyanyelvre szomjazókat – a csíkszeredai Státus Kiadónál 2007 végén jelentette meg *Itthon és otthon – Vencser László 60 éve* című könyvét. A már említett, Vencser Lászlóval közösen írt munkák mellett 2009 szeptemberében saját

kiadásban adta ki és ingyenesen terjesztette A gyulafehérvári római katolikus egyházmegye kommunikációja a rendszerváltozás előtti évtizedben – dr. Jakab Antal megyéspüspöki ideje alatt című, a főegyházmegye millenniuma, a Jakab Antal-centenárium és a Magyar Nyelv Éve előtt tisztelgő szakdolgozata bővített változatát.

És hogy miért éppen ennek a két nagy személyiségnek lett a szellemi nagykövete a „hetvenállomásos zarándokúton” a Varga-Vencser szerzőpár, talán a leginkább Dr. Bábel Balázs Kalocsa-kecskeméti érseknek a tavalyi Csíksomlyói búcsún elhangzott beszéde ad feleletet: „Szűz Mária korában a választott nép majd’ kétezer éves történelmet tudott maga mögött. Láttá, hogyan szórta szét a gőgösöket, hogyan taszította le trónjáról a hatalmasokat, és hogyan emelte fel az alázatosokat. És Szűz Mária előtt ott volt saját nemzetének sok-sok megpróbált időszak. (...) Valami hasonlatosságot érezhetünk, ha a magunk sorsára és arra az ezeréves történelemre is gondolunk, ami ezen a tájon Szent István király korától az első föltételezett Buldus püspöktől egészen a legutóbbi idők »emberkatedrálisaink«, hogy Illyés Gyula szavát használjam, Márton Áronig és az ugyancsak hozzá mérhető, vértanú lelkületű Jakab Antalig ezen a tájon ennek a népnek, ennek a nemzetnek jutott.”

2010. március 13-án megalakult a Jakab Antal

A közönség. Fotó: Telch György

Keresztény Kör Varga Gabriella és Vencser László elnökletével, hogy méltó emléket állítson a 100 éve született hitvalló püspöknek.

Hármas évforduló kapcsolta egybe a JAKK alapító-elnökeinek kanadai útját: Jakab Antal születésének 100., Márton Áron halálának közeledő, 30. és Dr. Vencser László pappá szentelésének 39. évfordulója. A Kaleidoszkóp Irodalmi Kávészó történetének egyik legkimagaslóbb rendezvényét közös éneklés, Juhász Sándor zongorajátéka, valamint Sajgó Szabolcs atya *aki hívott* c. költeménye tett igazán emlékezetessé, amelyet maga a szerző adott elő.

SAJGÓ SZABOLCS

aki hívott

(Vigyázó Miklósnak)

holdnak napnak kitakarta
magát velem
ki akarta
csillagoknak társa lett
ha meg várta ha meg kérte
betakarta elringatta
éjszétben megszótt megszült
álomittas takaróm

aki hívott a magasba
marta magát a húsomba
állott elem napra nap
kérte számon féltékenyen
perceim
ha már egyszer megígertem
hogy őerte hogy ővele
s hogy majd végre
mindörökre

de addig is
mint fülbe sügtad
kihirdetted
megmutattad
te öröktől
te örökre

lefoszolhat rólam a bőr
skalpolhatják szavaim
sejtről sejtre faggathatnak
a gerincem mit is bír
te énnekem mennyit érsz

te ki élsz
túl setéten
fényen túl
túl Fényhordozón
s pribékeknek légióknak
óperenciáin is
élsz öröktől és örökre
odkűnn és idebenn
s a sorsom benned
élve ölve
a holnapom a tegnapom
szerelmedben
megírva van

NÁNDOR DREISZIGER

THE TRUE STORY OF THE “HUNGARIAN CONQUEST” OF THE CARPATHIAN BASIN ACCORDING TO THE CHRONICLER ANONYMUS

School textbooks in Hungary explain that the ancestors of Hungarians arrived in the Carpathian Basin, also known as the Middle Danube Basin, a little over eleven centuries ago, that is during the last decade of the 9th century. This is the theory of the Hungarian conquest that is dominant in Hungary today, and textbooks don't even mention the fact that there are other theories of this event. We're told that this version of the story is based in part on the works of medieval chroniclers, including the Chronicler Anonymus, also known as Master P. who wrote his famous work *Gesta Hungarorum* (The deeds of the Hungarians) during the last decade of the 12th century.

Not all historians believe that the writings of Anonymus support this interpretation of the “Hungarian Conquest”. One of the first to offer a very different version of the conquest story was Lajos Kiss of Marjalak (in Hungarian: Marjalaki Kiss Lajos). He is very much a forgotten historian. He was born in 1887 into a peasant family. During 1910-1913 he attended university in Budapest and graduated with a diploma in geography and history — he was the only child of the family to get a good education. In the 1920s he published several articles and textbooks, and in 1923 he participated in an archaeological dig near Mezőnyék. He continued to publish thereafter and carried on an extensive correspondence with many of Hungary's historians, writers and other intellectuals. He died in Miskolc in 1972. One of his relevant essays appeared in the periodical *Nyugat* [West] in 1930. In this he gave the conclusions that he came to after examining the writings of Anonymus. Parts of Kiss's essay are worth quoting:

At the time of [Prince] Árpád's [arrival] the land [that later became] Hungary was a densely populated place. The regions of this beautiful and fertile land... were inhabited by a Hungarian-speaking... settled people. These peaceful fishers, tenders of animals and tillers of the soil, during the millennium before the Hungarian conquest... had changed masters so many times that they never even thought of resisting Árpád and his conquerors. Their masters of the time were not of their people, and [the struggle for their land] was not their business but that of the people who ruled them...

Kiss sums up his version of the conquest story in point form as well (I am paraphrasing rather than translating word-for-word what, according to him, Anonymus had said):

1. The Carpathian Basin at the time of the Conquest was not a sparsely populated place. Compared to some other parts

of Europe, it was fairly densely populated.

2. The conquering tribes did not exterminate the peoples they found, they subjugated them.

3. With the arrival of the conquerors the subjugated autochthonous [őslakós] inhabitants just exchanged one ruling elite for another. In other words they continued their life as settled peoples in the service of their new political-military masters.

4. When describing the people who lived in the eastern two-thirds of the Carpathian Basin at the time of the Conquest, Anonymus does not talk about “Slavs” or other ethnic groups, only the “inhabitants of the land”. What language these “inhabitants” used, can easily be established from the geographical names Anonymus used: the vast majority of which are undoubtedly Hungarian... especially the names of rivers. [Kiss lists several: Sajó, Só, Hejő, Nyárád, Ostoros, Hernád,...].

5. Nowhere in his work does Anonymus say that the conquerors brought tillers of the soil with them..., but in at least two dozen places he mentions the fact that Árpád, in his generosity, gave this or that among his followers a tract of land as reward, “together with its numerous subject inhabitants.”

6. At the time of Árpád's conquest, a large majority of the Carpathian Basin's population, especially east of the line of the Danube and Garam rivers, couldn't have been other than Hungarian, at least according to the evidence produced by Anonymus...

7. Judging by their personal names, the members of Árpád's conquering army and the Kabar tribes accompanying them, were Turkic. Their servants... must have been Slavic-speaking. The Turkic element of the population was reinforced later by the arrival of Pecheneg (Besenyő), Kun, etc. populations, but they were all gradually and imperceptibly assimilated by the masses of [Magyar-speaking] peasants.

8. Anonymus refers many times to the fact that the peasants of the times spoke a different language than the conquerors...

9. Among the rivers mentioned by Anonymus there is not one that has been proven to have had another name prior to the Conquest...

After these comments Kiss points out that the conquerors of the late 9th century became assimilated by their subjects just as the [Turkic] Bulgar tribes were assimilated by their South-Slav subjects, the [Scandinavian] Varangians by the Russians, the Germanic Longobards by the Italians, the Germanic Goths and Franks by the French, the French-speaking Normans by the English, the Mongolian conquerors [of China] by the Chinese, and so on. Many similar cases illustrate the fact that conquering populations [often] become assimilated by the subjected local populations, even if the political unit that is produced by such conquest becomes known by the name of the conquerors.

At this point we can ask the question into which

historiographical school of the “Hungarian Conquest” this analysis of the work of Anonymus places Kiss? The answer is that it puts him into a school of his own, which is closest to the arguments advanced before and after him by such scholars as the 19th century Hungarian archaeologists Ármin Vambéry and Adorján Magyar, the Italian paleo-linguist Mario Alinei, the historian János Makkay, and the archaeologist and historian Gábor Vékony (1944–2004). All of these people argued that the ancestors of the Hungarians had lived in the Carpathian Basin long before the “Hungarian” i.e. Árpadian conquest. Almost a year ago the writer of these lines joined this group when he argued in an article published in the Budapest-based Hungarian Quarterly that recent genomic research suggests that the nomadic tribes who conquered the Carpathian Basin at the end of the 9th century were not related genetically to Hungarians, neither to those who are living today, nor to the population that lived there at the time of the Conquest.

In today’s Hungary, the academic establishment acknowledges only one theory of the “Hungarian” conquest, the one which claims that all the ancestors of today’s Hungarians arrived in the Carpathian Basin at the end of the 9th century (excepting those who arrived in Hungary as immigrants later). Further genomic research could help to clarify who is right: the country’s present-day academic establishment or the people like Anonymus, Lajos Kiss of Marjalak and others who argued that Hungarians descended mainly from the pre-895, Magyar-speaking population of the Carpathian Basin. Because early genomic research tended to support the views of Anonymus, Lajos Kiss and others, it is not likely that such research into the subject will be funded again in Hungary any time soon. The results of such research could embarrass the country’s historical establishment.

Notes: Kiss’s 1930 article about Anonymus and the “Hungarian Conquest” can be found on the website: <http://epa.oszk.hu/00000/00022/00492/15257.htm>.

A part of my winter, 2009 Hungarian Quarterly article is available at <http://www.hungarianquarterly.com/no196/8.shtml>. A longer version of this article can be found in the article “The Székelys: Ancestors of Today’s Hungarians?” Hungarian Studies Review, 36, 1-2 (2009): 153-169.

Other works that relate to the subject are:

László Gyula, A „kettős honfoglalás” (Budapest, 1978), János Makkay, A magyarság keletkezése (Szolnok, 1994), and Gábor Vékony, Magyar őstörténet? Magyar honfoglalás (Budapest, 2002).

DANCS RÓZSA

BOLDOG SÜLETÉSNAPOT, HUVAC!

Foto: Rick Bell

A mikor Horthy Nándor azzal a kéréssel tisztelt meg, hogy nyitanám meg ezt az évfordulós kiállítást, könnyű szívvel mondtam igent, mert első pillanatban könnyű feladatnak tűnt. Azóta azonban rájöttem, hogy sokkal bonyolultabb és nehezebb feladatot vállaltam magamra, mint ahogy azt elképzeltem.

Mert nem egyszerű szólni arról a nagyszerűségről, amit most itt láthatunk. Nagyszerű seregszemle ez, az el nem fojtható, ki nem oltható, le nem gyűrhető magyar tehetség seregszemléje, amely a legridegebb, legközbösebb körülmények között is képes büszkélkednivalót és maradandót teremteni és felmutatni. A HUVAC akkor született meg, amikor az egész világot az ezredforduló lázas várakozása tartotta izgalomban. Ez az izgalom pattanhatta ki a biztosan régóta érlelődő ötletet, hogy magyar alkotóként társuljanak, létrehozzák a maguk társaságát, hogy együtt megmutatkozzanak. Mint ama tizenkét kőműves, akik összetanakodtak, hogy világ csudájára felépítsék magas Déva várát, úgy dugták össze a fejüket a torontói és környékbeli képzőművészek – nem tizenketten, sokkal többen akkor, és elhatározták: Istentől kapott tehetségüket nem rejtik többé véka alá a sokszínű és -nyelvű emigrációban, hanem felépítik a maguk világcsudás szervezetét, az azóta emblematisztikus jelentésűvé és jelentőségűvé vált HUVAC-ot.

Akkor derült ki, azon az etobikói legelső kiállításon, hogy mennyire gazdagok vagyunk, mennyire sokan vagyunk. Akkor döbbenhattünk rá, hogy bár Kanada nem kényezteti el a művészeit, legkevésbé a távolról ide szakadtakat, a magyar tehetség, “mint mag hó alatt” él, megél, izmosodik, és ha nem is vesszük mindig észre, de alkot, mert másként nem tehet. A világot, az életnek a látvány mögött megbúvó lényegét másként nem tudja feldolgozni, csak alkotásaiban. Mert Isten ezért áldotta meg azzal a képességgel, hogy megássa a mosoly mögött a fájdalmat, a könnyekben szemérmeskedő örömet, a természet szép ritmusában az élet csodálatos rendjét és harmóniáját.

Az eddig elmondottakat hadd illusztráljam néhány

gondolattal, amelyeket a teljesség igénye nélkül és a rangsorolás legkisebb szándéka nélkül ragadtam ki a tagok vallomásaiból.

Eva Turkewitsch a festészetet lehetőségnek tekinti, lehetőségnek arra, hogy a pillanatok és látvány kiváltotta hatásokat feldolgozza, megőrökítse. Számára a tájkép csak fizikai megjelenítése a hangulatoknak, amit a természet sokszínűsége, változatossága ébreszt benne. „Az én dolgom, hogy kiszűrjem a látványból a lényegét,” mondja. Környezetünk mindennapi figuráit mintázza meg Bényei András tagtársunk, ám nem másolja őket. Az emberi gyarlóságot, a kényszerű helyzetekbe vettett kisemberek iránti megértését fedezhetjük fel szobraiban. A megformált alakok jelzései, mozdulatai, érzelmei nem naturalisztikusak, hanem az expresszionizmusra emlékeztetőn nyugtalanítóan jelképezték.

Cserhádi Péter képein viszont aligha fedezhetők fel a nyugtalanság nyomai. Kora ifjúságától szereti a klasszikus zenét, magába szív minden tisztaságot, harmóniát, amit a természet kínál az embernek, és ez a komplex hatás képein csapódik le. Gabor Schultz is hittel vallja a szép, a természeti szép megőrökítésének fontosságát, akárcsak Tóth Rozália, Vajna Iringó, Kun Emília, Nádasdy Rajotte Erzsébet, Majthényi Barbara, a fafaragó Perlaky Emma vagy az impresszionisztikus hangulatú képek festője, Sárkány Mária.

A kanadai táj majdnem minden alkotót megihletett, elég ha csak Stephen Prosenyák vagy Lakatos Priscilla képeire vetünk egy pillantást. Utazási és kultúrtörténeli élmények sejlenek elő Makai Rita, néhai Szentkuthy Pál, Siklós Katalin, Lowy Katalin, a székely folklór elemei pedig Székely Kinga képein. A magyar történelem és a mitológia alakjai elevenednek meg Húsvéti Sándor, Keszei Attila, Elizabeth Merei alkotásaiban és sorolhatnók. Minden, itt kiállító művészre érvényes igazság, hogy alázattal bánik az anyagával, nem kényszerít bele se rézbe, se márványba, se bőrbe, se fába, se kőbe, se agyagba, se textilbe olyan gondolatot, amit nem képes magába fogadni és visszaadni az anyag. Monica Klement szerint a lelki energiát a világegyetem, az univerzum árasztja felénk, ami aztán képessé tesz mind a rossznak, mind a jónak a tolmácsolására. Amire maga a világegyetem, a minden vésővágást, minden ecsetvonást irányító Teremtő ad lehetőséget. „Csak azt festem meg, amit a belső énem elfogad - olvassuk Horthy Nándor gondolatait, akinek a festményei gyakran a testvérműzsák találkozásának jegyében fogannak - . Őszintén hiszem, hogy a művészet a világ visszénye és csak a művész képes a világ üzenetét a nézőnek közvetíteni,” folytatja.

És hogy balladás hasonlatunknál maradjunk, miként a csudavár építésekor is kövek hulltak, falak dőltek, ugyanúgy a HUVAC is hullatta tagjait az elmúlt tíz esztendő alatt, de mindig jöttek új és új tagok erősítésnek – és íme, áll a fal, állnak a falak, áll és él a magyar képzőművészek kanadai szervezete! Noha a világ körülöttünk más nyelveken zsong és nyüzsg, ami most itt látható, mind magyar! És ez így van jól.

Az immár klasszikusnak számító, korunk egyik legjelentősebb szobrászművésze, Szervátiusz Tibor így fogalmazta ezt meg: „Ha magyarnak születtem, a művészetet is anyanyelvemen kell beszélnem. Vállalom népem hagyományait, sorsát, történelmét, múltját, jelenét és jövőjét. Keleti szép örökségünket Nyugatba ötvözve...”

A mi kultúránk Európában, de a világban is egy külön színpont. Szépen ötvözi keleti örökségünket a nyugati törekvésekkel, hatásokkal. Ezt kell megőröznünk, felmutatnunk. Ez a mi igazi erőnk.”

Ennek az erőnek a tudatában haladjunk előre! Ennek az erőnek a tudatában, ezzel a hittel felvértezve folytassuk azt, amit megkezdtünk tíz esztendővel ezelőtt! Még sok szép és gazdag, termékeny évet kívánok a HUVAC minden egyes tagjának, támogatójának, kívánom, hogy a második kerek évfordulót is együtt ünnepelhesük!

MAJTHÉNYI BARBARA FESTŐI VILÁGA

Majthényi Barbara: „Canada Geese”- Kanadai vadlibák

Alig hinné el az ember Majthényi Barbara tájképeit, álomvilágot idéző festményeit nézegetve, hogy alkotójuk valamikor kemény ipartelepeken kereste kenyerét mint iparművész, noha 1951-ben már okleveles divattervező volt. A kommunista uniformizálás, a puffalykás módi azonban nem engedte érvényesíteni a Budapesti Művészeti Iskolában szerzett diplomáját és tudását, ezért a szépre, az egyedire vágyó fiatal Barbarának a „munkásosztály szolgálatában”, az ajkai erőműnél és a MAVAG-nál kellett megkeresnie kenyerét. Szakmai felkészültségét és tehetségét időközönként bizonyíthatta a különböző városok Nemzeti Kiállításainak megrendezésében, díszleteinek megtervezésében.

Sorsában neki is mint megannyi korabeli honfitársának az 1956-os forradalom és szabadságharc hozott életreszóló fordulatot. Az orosz tankok dübörgő pusztítása férjével együtt Nyugatra űzi, akivel 1957-ben Kanadába érkezik. Itt a kezdeti bukdácsolások közben minden figyelmét és erejét a gyermekeinek szenteli, és csak ritkán van alkalma művészi készségét gyümölcsöztetni egy-egy iskolai ünnepély előkészítésében, hirdetések, díszítéseket és egyéb vizuális eszközök rajzolásával segítve a tanítókat, illetve a templomok munkáját.

Amióta ismét kezébe vette az ecsetet, szakadatlanul fest. Főleg tájképeket. Kiapadhatatlan ihletforrása a kanadai táj varázslatos szépsége, amelynek évszakonként más és más arca tárul elénk olajfestményein. Egyéni és csoportos kiállításokon mutatja be alkotásait Kanadában, Svájcban és Magyarországon, amelyeket ma már ismernek és szeretnek nemcsak a kanadai, hanem az európai tárlatlátogatók is.

Majthényi Barbara képei között a költő verssorait ismételve:

Hogy mit láttam? Elmondhatom.

De legjobb, ha lerajzolom.

Megláthatod te is velem,
csak nézd, csak nézd a jobb kezem.

Ez itt a ház, ez itt a tó, ez itt az út, felénk futó,
ez itt akác, ez itt levél, ez itt a nap, ez itt a dél.

Ez borjú itt, lógó fülű, hasát veri a nyári fű,
ez itt virág, ezer, ezer,
ez a sötét gyalogszeder,

ez itt a szél, a repülés, az álmodás, az ébredés,
ez itt gyümölcs, ez itt madár, ez itt az ég, ez itt a nyár.

Majd télen ezt előveszem, ha hull a hó, nézegetem.

Nézegetem, ha hull a hó,
ez volt a ház, ez volt a tó.

Nemes Nagy Ágnes - Nyári rajz

Northern Light

BARBARA MAJTHÉNYI'S ARTISTIC STATEMENT

I have completed my education in 1951, as a fashion designer in the School of Visual Arts, Budapest, Hungary. Since the communist regime had no need for fashion designers, the following years I have worked as a commercial artist for a large transportation manufacturing firm (MAVAG) and for the Power Station of Ajka. Also designed, organized and decorated exhibits in many cities for the National Exhibitions.

After the 1956 uprising we had to leave Hungary and with my husband we arrived in Canada in June 1957. During the following years I was raising my family and occasionally did artistic charity work for schools and churches, like stages for school plays, banners for churches and posters for fashion shows.

In the mid 90's I have started to paint again, mostly landscapes and figuratives, and mostly in oil. Exhibited in the Toronto Public Library, Don Mills Branch; Unionville Art Gallery, etc. Sold paintings locally and in Europe (Hungary, Switzerland). Donated paintings to charities for silent auctions.

I participated in many group and solo art shows in Canada, USA and Europe. My paintings mostly in private collections in Canada, Switzerland, Hungary and Australia.

Membership in Canada – Hungarian Visual Artists of Canada,

in USA - Fort Myers Beach Art Association,

Sanibel Captiva Art League,

Naples Art Association

VESZELY FERENC

MY FIRST CANADIAN CHRISTMAS

Perhaps alone am I so sad,
perhaps the whole wide world is sad?
The land quietly hibernates,
yet (sparkling laughter? star-flaked tears?) –

these unfolding petals aloft,
sifting snowflakes, are gentle, soft;
and yesterday's dark face, the tree,
today spreads light, warm reverie!

Perhaps I'm not sad after all:
covered are problems large and small,
and like the seas whose waves depart,
white hills and dales dissolve the heart.

And so the dream returns me thus
to intimate, beloved Christmas.
Ornate trees – mine by the forests! –
I'm well cared for: the heart may rest.

AZ ELSŐ KARÁCSONY IDEGENBEN

Talán én vagyok szomorú,
talán a világ szomorú?
A táj most halkán tesped, és
(ó csillagszóró nevetés!)

mint nyíló forrás-kelyhek
szállnak a lengő pelyhek,
s mi szomorú volt — a fa —
már hópelyhek illata!

S tán én sem vagyok szomorú:
takarva van a gond, a bú,
s mint széthullámzó tengerek
hegy-völgyek rejtik könnyemet.

Így visszatér az álom:
boldog, meghitt Karácsony —
erdőnyi díszített fám:
a hegy-völgy gondol énrám!

(The Hungarian original was written in 1957, translated by me in 2006. F. V.)

Barbara Mathenyi: Winter Peace

MAGYAR ÖRÖKSÉG-DÍJAKAT ADTAK ÁT KOLOZSVÁRON

Rangos hazai és határon túli személyiségek jelenlétében adták át hétvégén a Magyar Örökség- díjakat Kolozsváron: a Magyar Örökség és Európa Egyesület által felkért Bírálóbizottság hatvanadik döntése értelmében ezúttal hét erdélyi személy és intézmény érdemelte ki az 1995-ben, a Magyarországért Alapítvány által létrehozott „magyarság szellemi becsületrendjét”. A Protestáns Teológiai Intézet dísztermében szombaton délután tartott ünnepségen Kiss András nyugalmazott főlevéltáros, Hajdó István főesperes, Kilyén Ilka színművész, Korniss Péter fotóművész, az erdélyi református, evangélikus és unitárius lelkészképzés, a 125 éves Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület és a Barabás Miklós Céh részesült az erkölcsi elismerésben, és lett tagja a magyarság láthatatlan szellemi múzeumának. A rendezvény keretében a Gaál György tanár, irodalomtörténész és Gránitz Miklós fotóművész által összeállított Örök Házsongárd című kötetet is megismerhették a résztvevők. *(Szabadság, 2010. szept. 21.)*

MEDGYESSY ÉVA

KILYÉN ILKA LAUDÁCIÓJA

„Irigyeljük a vén Európától Kilyén Ilka műsorát” – így méltatta a kanadai magyarság folyóirata az erdélyi színművésznő szívemarkoló szépségű önálló estjét, az Ágról szakadt madár című csángó balladát. És bizony irigylésre méltó az a közösség, amelynek olyan szószólója van, mint amilyen a marosvásárhelyi Kilyén Ilka akit határokon és tengereken innen és túl ismer a magyarság. Aki több mint 30 eszetendeje – amióta a marosvásárhelyi Színművészeti Főiskolán lediplomázott –, szolgálja nemzetét, menti és népszerűsíti a magyar népi valamint irodalmi kultúra kincseit, és példát mutat mindenkinek, aki magyarnak született erre a világra.

Marosvásárhelyen nőtt fel, ma is a város magyar szín-

Kilyén Ilka színművésznő

házának tagja, és az erdélyi magyar előadóművészet egyik legjelentősebb személyisége. Sokszínű tehetségét a színpadon vígjátéki és drámai szerepeken bizonyította, ám kifogyhatatlan művészi energiaforrásaiból merítve évtizedek óta a saját maga által válogatott zenés és irodalmi műsoraival lép fel odahaza és a nagyvilágban. Ugyanolyan hittel és lelkesedéssel mond verset, énekel népdalt vagy adja elő saját műsorát Marosvásárhelyen, Kolozsváron, Budapesten, Zentán Rév-Komáromban, Újvidéken, Torontóban vagy akár Stockholmban zsúfolt házak előtt, miként itthon, a szóránymagyarság apró falvaiban, akár tucatnyi hallgatóság előtt is.

Első önálló műsorával, a Kései sirató József Attiláért c. verses összeállítással 1980-ban mutatkozott be Temesvárott. A nagyszerű Ágrólszakadt madár – Ballada a csángó sorsról c. verses-énekes estje immár húsz éve műsoron van. Ezek az archaikus imádságok, énekek egy hányatatott sorsú népcsoport monumentális emlékei. A marosvásárhelyi református templom, a Vártemplom falai között csendültek fel először Kilyén Ilka előadásában. A Tűz – kiállító szó a megmaradásért c. műsora az erdélyi sors, a helytállás himnusza, míg a Virágzik számban az átok című összeállításával a mostoha sorsú, erdélyi cigányság kultúrájának állít emléket. Ezrek hallgatják évek óta élőben és lemezzről Karácsonyi rege – Karácsonyok a Kárpát-

medencében című műsorát, melyet magyar népi és szépirodalmi alkotások gyöngyszemeiből állított össze. Gyönyörűséges vallomás az anyaságról a Jött egy csoda c. műsora, amely ma – amikor fogyatkozik a nemzet – különösen fontos üzenetet hordoz. Az erdélyi sorsot idézi Szétszórta c. műsora. És mert vigadni nehéz időkben is szokott az ember, Vadvirágos erdő szélén c. zenés estjével feleleveníti a magyar nótakincs gyöngyszemeit, Derús Erdély c. önálló estjével pedig a Tamási Áron, Nyirő József, Wass Albert írásain és a népköltészet alkotásain keresztül a sajtáságos erdélyi humor világába enged betekintést. Aranyország című estje az 1000 éves Mezőség múltját eleveníti fel.

Azt hinné az ember, mindez, valamint a hűséggel, odaadással végzett a családanyai szolgálata bőven elég fejadat. Kilyén Ilka azonban mindezek mellett szerteágazó közéleti tevékenységet is folytat. Elnöke a Székely Színház Egyesületnek, amely a marosvásárhelyi Tompa Miklós Társulat művészi produkciónak hivatott segíteni, és pályázatok lebonyolítását, illetve a színház személyzetének szakmai fejlődését segíti workshopok, konferenciák szervezésével. Ezen kívül kuratóriumi tag és ötletgazda a Helikon-Kemény János Alapítványban, részt vesz az évente Marosvécsen megrendezett ünnepek szervezésében, és ugyanitt verset mond, műsort vezet. Ugyanakkor a negyedévenként megrendezett irodalmi megemlékezések (Áprily-, Dsida-, Reményik-, Kós Károly-est stb.) művész – előadója is. Túl ezen a Maros megyei EMKE kulturális alelnöke, több olyan program kitalálója és szervezője mint a Fiala tehetségek tavasza, vagy a Marosvásárhelyi Napok Magyar dalestje, illetve a Vásárhely visszavár, vagy a Sokszínű Vásárhely című költői est, amely a városban élő nemzetiségek költészetéből összeállított válogatás. Alelnöki tisztséget vállalt a városban működő Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület-nél, ahol – amint mondja: „szervező, zsűritag, előadó vagyok. Mindenek.”

Kilyén Ilkát 1998-ban az EMKE Kemény János díjjal és 2006-ban A Magyar Művészetért Kuratóriuma Bartók Béla Emlékdíjjal tüntette ki.

Engedtessek meg nekem egy személyes emlék felidézése is. 1970-ben történt. A legendás marosvásárhelyi Bolyai Farkas líceum diákjai voltunk, Ilka meg én. Nagyszünetben az ódon folyósó egyik sarkába húzódva sutyorogtunk. Két csitri álmodozott... Ő arról, hogy híres színésznő lesz, én pedig hogy újságíró, aki majd írni fog az ő sikereiről. Azóta eltelt 40 esztendő. Nem telt el hiába.

Ilka, az álmainkból egy jó csomót valóra váltottunk. Ideje újakat szőni!

BALÁS ÁRPÁD

ERDÉLY, AMIT LÁTNI KELL...

Korunk egyik meghatározó jellemzője a globalizáció, amely átfogja a Föld hétmilliárdos lakosságát a kanadai eszkimóktól az új-zélandi maorikig, a kamcsatkai csukcsoktól a dél-amerikai indiánokig. Ez az egységesítő irányzat a pénz hatalmának a bővületében fogant és – sajnos – ősi kultúrák elsorvadásához vagy teljes eltűnéséhez vezetett. Ma már tisztán nyomon követhető a globalizáció áldást hozó, de sok vonatkozásban káros hatása is. Ez a Janus-arcú járvány veszélyezteti Európa – köztük a magyarság – hagyományainak és épített örökségének fennmaradását.

RÖVID TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉS

A mi szűkebb pátriánkat, Erdélyt, ezer éve hazájának tekinti a magyar, a román és a német ajkú szász is. Mindhárom nemzet sajátos kultúrát és életvitelt alakított ki, amelyek kölcsönösen, egymást tisztelve tették Erdélyt Bethlen Gábor „Tündérkertjévé”. Az erdélyi román nem azonos a Kárpátokon kívül élő románnal, a szepeni szász sem gondolkodik úgy, mint a szászországi német, de a székely-magyar is különbözik az Alföldön élő nemzettársától. Az önálló Erdély története 1541 után János Zsigmond színrelépésével kezdődik és az 1600-as ek végén, a törökök kiűzése után ér véget. Ez a közel 160 év is vérvivataros idők (Báthori Zsigmond, Mihai román vajda és Giorgio Basta, II. Rákóczi György kora) és a békés építés boldog évtizedei voltak (a vallásszabadság kihirdetése Tordán, 1568-ban, Bethlen Gábor és I. Rákóczi György országlása). Erdély osztrák tartománnyá süllyesztése, politikai és vallási elnyomása vezetett II. Rákóczi Ferenc korának kuruc-labanc harcaihoz, majd a Kossuth Lajos és társai által vezetett 1848-49-es forradalom és szabadságharchoz. Ekkor lép a képbe Petőfi

Tölcsvár (Bran). Fotó: erdély.ma

Sándor, aki rövid életének tizenegy hónapját tölti Erdélyben és örök álmát is itt alussza Segesvár mellett, valahol Fehéregyháza határában...

Az 1867-es kiegyezés után, mint ahogy egész Magyarországon, Erdély gazdasága is megpezsduil: gyárak, üzemek, vasútvonalak épülnek, művelődési intézmények – egyetemek, szakiskolák és múzeumok jönnek létre, megalakul az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület. Ez a felfelé ívelő kibontakozás torpan meg 1918 után, amikor Erdély egyesül Romániával, és így a magyarság már nem irányíthatja sorsának alakulását. Kós *Károly Kiáltó* szó c. írásában a gyökeresen megváltozott helyzetet így jellemzi: „Csak az lesz a miénk, amit ki tudunk küzdeni magunknak!” Ez a küzdelem a második világháború utáni időszakban, bár más dimenziókban és más tartalommal, ma is folytatódik. Nagy költőnkkel, Reményik Sándorral együtt mondjuk: „...alkalmazkodva, de meg nem alkudva, akarunk békés építőmunkával megmaradni örökre magyarnak ezen a földön”.

MIT LÁTHATUNK ERDÉLYBEN?

Erdély-Erdőelve-Erdőntúli rész-Trassylvania ma Románia szerves része. Belső-Erdély, a Bánság és a Partium (Körös-vidék, Bihar, Szilágyság, Szatmár és Máramaros) területe nagyobb, mint a mai Magyarország, lakóinak száma

kb. 7,7 millió. A 2002-es népszámlálás adatai szerint 1 400 000 magyar és kb. 40 000 német (szász és sváb) élt Erdélyben, de azóta ezek a számok számunkra kedvezőtlenül alakultak.

Már kétezer évvel ezelőtt a rómaiak bányászták az aranyat Verespatakon az Erdélyi Középhegységben (Nyugati Kárpátokban), de Erdély sóban való gazdagsága is vonzotta őket. Hatalmas erdőseink, ásványvizeink kimeríthetetlen bősége, mofettáink (száraz széndioxid kigőzölgések) gyógyhatása messze földön híressé tette tájainkat. De a természet ritka szép adományának számító vulkáni kráterben csillogó Szent-Anna-tó, a szovátai Medve-tó, amelynek sós vizét a Nap melegíti fel, a Békási-szoros és a Tordai-hasadék mészkő meredélyei, a Medvék-barlangjának cseppkőcsodái, az aranyosfői (Scărișoarai) jegesbarlang furcsa alakzatai is méltán váltak idegenforgalmi látványosságokká... Ha ezekhez hozzásoroljuk a hévizes gyógyfürdőket (Félix- és Herkulesfürdő), vagy a sóterápiás gyógyításra épülő parajdi és tordai sóbányát, a Kárpátok vadban gazdag tájait, turista- és síparadicsomait (Borsafüred, Hargitafüred), – a felsorolást még folytathatnánk-, akkor láthatnánk az Erdélyi-medence dombvidékének és az öt körülvevő Keleti-, Déli- és Nyugati – Kárpátok hegykoszorújának igazi szépségét.

2010. július-augusztusában alkalmam volt megismerni a Kanadában élő magyarok mindennapjait, élvezni

vendégszeretetüket, az ottani nemzeti közösségük egy-egy rendezvényét. Jól eső érzés volt ott hallani őszinte megnyilatkozásait, a szülőföldhöz való kötődésüket az új hazában töltött 40-50 év után is. Kitartásuk nekünk, a Kárpát-medencében kisebbségi sorsban élő magyaroknak, példaértékű. Akárcsak az amerikai indiánok, nekünk is fel kell mutatnunk Európa és a nagyvilág felé értékeinket, a néprajzi hagyományainkat és védenünk kell épített örökségünket. Ez megmaradásunk záloga. Ezért hívom Önöket is szeretettel Erdély szépségeinek megismerésére.

Egy ilyen – egyelőre képzeletbeli – utazáshoz nyújtok néhány támpontot kedves vendégeinknek. Egy kényelmes autós körút főbb látnivalóit ismertetem, de a részleteket útikalauzokból vett adatokkal kell feltölteni. Szükségünk van egy viszonylag részletes térképre is.

EGY 14 NAPOS KIRÁNDULÁS LEHETSÉGES ÚTVONALA ERDÉLYBEN

1. nap: Nagyvárad-Oradea (Szt. László templom, Püspöki palota, Kanonok-sor, Színház, Ady- kávéháza, Fekete Sas-átjáró), Nagyszalonta (Arany János múzeum a Csonka-toronyban, park), Félix-fürdő. Szállás Nagyváradon.

2. nap: Érmindszent-Ady Endre (Ady szülőháza-múzeum), Erdőd-Ardud (Petőfi házasságkötésének színhelye), Nagykároly-Carei (Károlyi-kastély), Szatmárnémeti-Satu Mare (Főtér, Lánchos templom). Szállás: Szatmáron.

3. nap: Szaplonca-Săpânța (vidám temető),

Máramarossziget-Sighetul Marmăției (börtön-múzeum), Nagybánya-Baia Mare (István torony, ásványtani múzeum, régi főtér), Koltó-Colțau (Petőfi és Teleki Sándor emlékek, somfa). Szállás: Nagybányán.

4. nap: Zilah-Zalău (Wesselényi-szobor, kollégium-Ady iskolája), Magyarvista- Viștea (kalotaszegi népviselet, templom), Kolozsvár-Cluj-Napoca (Szt.Mihály-templom, Bánffy- palota, Mátyás király szülőháza, Farkas-utcai ref. templom, Fellegvár). Szállás: Kolozsváron.

5. nap: Torda-Turda (református templom, múzeum, sóbánya-múzeum, Tordai-hasadék).

Szállás: Marosvásárhelyen.

6. nap: Marosvásárhely-Tîrgu Mureș (Kultúrpalota, Városháza, Ortodox katedrális, Ref. Vártemplom, Teleki-Téka), Erdőszentgyörgy- Sîngeorgiu de Pădure (II. Erzsébet királynő dédanyjának szülővárosa, református templomi emléktábla), Szováta-Sovata (Medve-tó). Szállás: Szovátan.

7. nap: Parajd-Praid (sóbányai kezelési központ 120 m mélyen), Korond-Corund (fazekasság, a magyar nyelv emlékműve az iskola előtt), Farkaslaka-Lupeni (Tamási Áron sírja), Szejkefürdő (borvízmúzeum), Székelyudvarhely-Odorheiu-Secuiesc (Emlékezés parkja, Vasszékely-szobor, Benedek Elek Tanítóképző udvara).

Szállás: Székelyudvarhelyen.

8. nap: Zeteváraljai - víztározó - Sub Cetate, Gyergyószentmiklós-Gheorgheni (főtér), Gyergyószárhegy-Lázarea (Lázár-kastély), Gyilkos-tó-Lacul Roșu, Békás-

Csíksomlyói kegytemplom. Fotó: Péter Csongor

szoros-Cheile Bicazului. Szállás: Csíkszeredában.

9. nap: Csíksomlyói kegytemplom, Tusnád-fürdő-Băile Tușnad, Szent Anna-tó, Bálványosvár és -fürdő, Kézdivásárhely-Tîrgu Secuiesc (főtér, céhmúzeum). Szállás: Gelencén-Ghelința.

10. nap: Gelencei katolikus templom (Szt.László freskók), Kovászna-Covasna (Főtéri borvízkút, Pokolsár), Csomakőrös-Chiuruș (Kőrösi Csoma Sándor emlékszoba), Zágon-Zagon (Mikes Kelemen tölgyfái, Mikes-Szentkereszthy-kastély). Szállás: Sepsiszentgyörgyön-Sf. Gheorghe.

11. nap: Sepsiszentgyörgy (Székely Nemzeti Múzeumban Gábor Áron eredeti ágyúja, Lábás-ház, Székely Mikó Kollégium, Erzsébet park, régi székházi emléktábla), Kököš - Chichiș (a híd melletti Gábor Áron emlékmű), Prázmár-Prejmer (szász erődtemplom), Kóhalom-Rupea (a várhegyről szép a kilátás). Szállás: Segesváron-Sighișoara.

12. nap: Segesvár (a kapubástya óráján a bábu egész órákor dobolja az órákat, fedett diáklépcső, felsőtemplom), Fehéregyháza-Albești (Petőfi-emlékmúzeum, Ispán-kúti Petőfi emlékmű), Szászmedgyes-Mediaș (főtér, evangélikus templom), Marosszentimre-Sîntimbru (Hunyadi János által építtetett templom), Gyulafehérvár-Alba Iulia (kat. székesegyházban Hunyadi János szarkofágja, a Batthyány-könyvtár látogatásához engedély kell). Szállás: Gyulafehérváron.

13. nap: Alvinc-Vințu de Jos (Martinuzzi-Fráter György romkastélya), Alkenyér - Șibot (vasútállomásánál Kinizsi Pál-románul Paul Chinezu emlékmű), Feredőgyógy-Geoagiu - Băi (római-kori és modern termálvizés fürdő), Algyógy-Geoagiu (Árpád-kori ref. műemlék templom), Pusztakalan-Călan, Vajdahunyad-Hunedoara (Hunyadi János várkastélya). Szállás: Vajdahunyadon.

14. nap: Csernaakeresztúr-Cristur (csángó-múzeum), Déva-Deva (felvonóval a várhegyre, ott van az unitárius vallás megalapítójának, Dávid Ferencnek a börtöncellája, lenn, a városban Bőjte Csaba ferences szerzetes gyermekmenhelye), Marosillye-Ilia (Bethlen Gábor fejedelem szülőháza az út melletti kertben), Arad-Arad (a várban a 13 aradi vértanú emlékoszlopa, a Tűzoltó-téren a Szabadság-szobor). Szállás: Aradon.

MEGJEGYZÉSEK: Az egyes útszakaszok hossza általában nem több 200 kilométernél, de a sok látnivaló miatt érdemes reggel 8-kor indulni. Aki rövidebb időt szán Erdélyre, az kihagyhatja a 2., 3., 4. napot, vagy akár többet is. A Cartographia Székelyföld, vagy Erdély térképei megfelelők, de biztonságosabb, ha román nyelvű útítérképünk is van. Legjobb segítőink a felkészülésben a Panoráma kiadó Románia c. útikönyve, a KELET-NYUGAT kiadó ERDÉLY útikönyve (Budapest, 2005) és a Cartographia útikönyvek sorozatában 2006-ban megjelent ERDÉLY, Dr. Elekes Tibor munkája, amelyben szállásajánló és sok hasznos tudnivaló könnyíti meg munkánkat.

IFJ.LOSONCI MIKLÓS

MEDVELES A HARGITÁN

“A medvétől méltó félni” - mondta gyakran András bácsi.

Mikor 60 esztendővel a háta mögött először lépett az “anyaország” földjére, első utunk az állatkertbe vezetett. Ő, aki mindent tud az otthoni állatokról, egyik ámulatból a másikba esett. A Gundelnél szoltam, hogy a zebrán menjünk át. Mire ő: “Ezt hogy értsem?” Elmeséltem, mi a zebra. Bent rögtön ráismert, mikor a zisifágot meglátta. Lóféle - mondta, de mikor szemből látta a patáját, helyesbített: “tehénféle”. A Himalája kecskénél legyintett: “Ilyen nálunk is van, pödrött szarvú kecske.” Afrika összes gazellája hasonló sorsra jutott. A legjobban a zebra tetszett neki: “Ahogy forgatja a fejét, úgy szélesedk a nyakán, ez már hatalmas szépség.” A grizlinél nemleges intett: “Ezt már nem szeretem, de láttam nagyobbat is, még nyúztam is. A karja emberi comb vastagságú volt.” Egy birtokomban levő kép alapján igazat mondott. A farkast nem respektálta: “Ennél előbb már megvoltam.” A halak nem érdekelték.

Kifelé menet elmesélte, hogy a medvehús szép, sovány és vörös, nyúzás után szét szokták mérni, de ő még sosem volt kíváncsi az ízére. Ismerve a hegyi emberek víziszonyát, akik a Lánchídon nem mernek átmenni, a Duna alatt pedig félnek, proponáltam, hogy folytatnók utunk sétahajón. Mire ő: “Én már nem.” Mintha legalábbis egész életét tengeren töltötte volna. Mikor következő nyáron megjelentem a faluban, mindenki tudta, hogy én akartam András bácsit hajóra ültetni. Este borozgatás közben a medvékről folyt a szó.

Egy korondi polgár alkonyatkor jön lefelé a Kalondáról, mikor meglát az úton egy idegent. Ez vagy farkaslaki vagy medve, nevet magában és jó nagyot ráköszön. “A szomszéd faluból való”, mordul egyet és eltűnik a sűrűben. Máskor egy pakulár meglát egy medvét, amint az erdő szélén keresgél. Ráfüttyent, mire az a levegőbe ugrik, de a visszhang miatt nem tudja merre meneküljön. Mire a juhász: “Erre komám, itt vagyok.”

A “medvét fogtam - nem ereszt” sémára is van néhány eset. Egy méhészbement a milíciára, mert a maci “karé tette” a kaptárait. Fogja csak meg, atyafi, majd mi ellátjuk a baját - ígérték nevetve. Erre a jöember szilvapálinkás kenyérral elaltatta, és egy fához láncolta, aztán hívta a milicistákat a másnapos medvéhez.

Terményből, jószágból egyaránt kiveszi a vámot, nem csoda, hogy Imre bátyám, Isten nyugosztalja, több alá is máglyát rakott, így tüntetve el azok földi maradványait.

A medve kedvence a szilva. Éréskor “szilvapásztorok” őrzik a gyümölcsöt. Így is sokszor felmászik fára, és az ágakat letördelve leesi a szilvát. Az ilyen fának még a kérge is fel van hasogatva, legtöbbször ki kell vágni. Egyszer aztán megunták a dolgot a csőszök, és a kerítés részéhez drótkötélből

hurkot vetettek, amibe az éjjel bele is ment. Csakhogy a medve védett állat, el kellett engedni, de hogyan? Traktossal odavontattak egy pótkocsit, arról lazították a nyakán a hurkot, közben az "iparos" hol a traktor első kerekét rángatta, hol az ablakon ordított befelé.

"Állatbéli kárért nincs mért búsulni" - mondja András bácsi. Csakhogy három éve négy asszonyt "mocskolt" meg a medve, mikor kukoricakapáláskor felébresztették.

Azon a nyáron egy másik beugrott a "kosárba" (karám), és egy borjút a hóna alá csapva kiugrott, majd kétlábon az erdő felé szaladt vele. A kutyák üldözték, így a vízmosáson nem tudta áldozatát átvinni. A borjút sértetlenül, de sokkos állapotban vitték le a faluba. A "kiesett a kosárból" kifejezés nem tojásra vonatkozik.

Pár évtizede egy újdonsült vadász, gazdag vadászó múlttal rendelkező nagybátyjával elállóként medvét sebzett. A támadó állat láttán menekülni kart. Az öreg kirántotta kezéből a puskát, és "a medvét nem úgy lövik" kiáltással lelőtte a fenevadat. A lucfenyő régióban július végétől bugázik a zab. Ettől kezdve minden éjjel őrizni kell.

Augusztus 13-án érkeztem az esztenára. Ez négy és fél hektár zab, "pigyo" és vetett fű, fenyőgerendákkal bekerítve. Közepén palánkkal körülvett baromfiudvar, istállóval, faházzal. Az udvaron tyúkok, pulykák, az istállóban tehének, lovak, disznók éjszaka vasajtóval bezárva. Az esztenát három kutya őrzi. Egy foxi, egy kuvasz korcs, és egy erdélyi kopókeverék - Fickó. Ez utóbbi három méternél nem jön közelebb, nem hízeleg, viszont a medvét egyedül ez tudja és meri "megcsípni". Mikor közeledem hozzá, morog vagy kitér. Kérdésemre, hogy van-e itt zerge, megtudom, hogy kettő "kecske" is van a környéken. Nosza, gyerekek! A kerítéstől egy jó golyólövésnyire meg is látjuk a két őzet. Az "ittvaló nép" úgy látszik, kecskének hívja őket. Ezen a medvés vidéken nappal az eszténa közelében tartózkodnak, alig tudjuk őket bezavarni az erdőbe. A gazda, Vince elmondja bosszúsággal kevert büszkeséggel, hogy előző nap naplemente előtt már beugrott az anyamedve két tavalyi bocsával, és míg a kutyákért ment, jött egy hím is. A legtöbb baj ezzel a bocsos nőténnyel van, mert hármójukkal Fickó se nagyon bír, noha gazdája mint mondta, egy tehénért sem adná oda. Tavaly egy birkával menekülő medve hátára ugrott, és addig harapdálta, míg az elengedve áldozatát, elmenekült. Fickót a kerítéshez kötik, hogy idő előtt el ne zavarja a medvét. A zab szélén levő kalibához megyünk. Ez nem ház, hanem egy lábon álló vízhatlan, fedett ágy, szénával bélelve. Sötétedik. Tamási Áron szavaival élve: "Zeng a magosság." A fenyőligetek mögül minden irányból füttyögés, hahózás, ordítás, trombitálás, csörömpölés, ugatás és karbittal töltött festékesdobozok durrogása visszhangzik. Nem is gondoltam volna, hogy ilyen sokan vagyunk itt a Hargitán. Új éjszaka, új esély medvének, kutyának egyaránt. Jön fel a telihold. A két kutya idegesen rohángal a kerítésen belül. Fickó hallgat. A zab alján beugrik a medve. Halljuk a suppanását, majd a zab susogását. Ilyenkor ülve csúszik előre, és a zabot átkarolva habzsolja a szemeket.

Hajnal a Hargitán. Fotó: Hajek Petyár Éva. (erdélyi.ma)

A szájába kerülő szárazakat kiköpi. A két kutya kezdi forgatni, de az eredmény 0:0. A távolság a holdfényben nyolcvan méternek tűnik, reggel lelépve viszont csak ötven méternek bizonyult. Vince fia eloldja Fickót. Az most vakkant először. Erre a hangra a medve két ugrással eléri a kerítést, és átugrova eltűnik a fenyvesben. "Úgy lehet ismeri", szól elismerőleg a gazda. A két másik kutya ugatása egyre távolodik. Sanyi szerint elől beugrott egy másik, hallotta a suppanását. Mind a négyen előre megyünk. Az elemlámpa fényében csak a szeme világít, de már csörtet is a zabban, majd az alatta levő égeresben megszűnik a neszezése. Fél tíz. Kettő a kalibába húzódnak az eleredő eső elől, kettő a házba mennek. Szendergünk. A kutyák visszatértek, néha benéznek hozzánk.

Alsunk a pokrócok alatt. Éktelen ugatás ébreszt. Kiugrunk. Az ég derült, a hold magasan áll. A medve a kerítésen kívül lépked lefelé. Megáll. A kutyák behajtvák az égeresbe. Az ugatás nem távolodik. A medve a patakban megállt, és a csattogásból ítélve kövel dobálja Fickót. Ujja nem lévén, csak oldalt és hátra tud dobni, a hónalja alatt. Ha eltalálja, elveszthetné az önbizalmát a medvével szemben, ami számára végzetes lehetne. Sietnünk kell. A kerítésen átmászva, kiabálva, lámpázva rohanunk az égeres felé. A medve meglódul. Pillanatok alatt hihetetlen messziről ugatnak a kutyák. Hideg van. Újra nyugovóra térünk. Fél négykor ismét medvét jeleznek a kutyák. Feltápázkodunk, de nem látunk semmit. Ötkor ébresztenek. Az "átmulatott" éjszaka után alig akar mozogni a lábom. Az égerest köd takarja. Egy kupac medveürülékét találunk az eszténa közepén, tele van zabbal. Nyomot a fűben nem látunk. Ezt az állatot az éjjel észre sem vettük.

A kocs ablakán félcentis jég, azt a föld nem melegítette. Vince szerint egy hete "hóharmat" volt (dér). A medve törvény által védett, így a Hargitán élőknek minden éjjel meg kell küzdeniük vele. Elfogy a benzinem. Szerencsére a faluig végig lejt az út. Lent összefutunk András bácsival, aki így szól: Nincs benne benzin, mégsem megy? Csoda, hogy felvitt - mondom, tankolással nem akartam húzni az időt, mikor medvenézni hívtak.

(Megjelent: Nimród 1990. 4. sz.)

KASLIK PÉTER

A REMÉNYHEZ, 2010

Örvendetes, hogy több mint ötven év kommunista és poszt kommunista neoliberális uralom után Magyarországnak új, nemzeti jellegű polgári és kereszténydemokrata kormánya van. Most már a távoli Kanadából is úgy tűnik, hogy Magyarországon valóban felszáll már a páva a vármegye házára és "Másképpen lesz holnap."

Mielőtt, azonban e csodálatos népdalunk ihlette gyönyörű Ady-versnek kezdő soraitól, a napszédító tollaktól elragadtatva fellélegezhetnénk, vegyük tudomásul, hogy ma már a magyar társadalom minőségi változásához a pusztá kormányváltás nem elegendő, mert az elmúlt ötven év magyarelles kultúrharca és az ország javainak könyörtelen kifosztása megtette hatását. Magyarországon több mint ötven évig egy belsőleg szorosan összetartozó, kifelé pedig kíméletlenül célratörő nemzetellenes, materialista, bolsevista elit volt hatalmon. Ismeretes és félelmetes a fenti uralmi réteg felfokozott hevesége, (felhajtás, rajzás, nyüzsgés) és a belső kapcsolatokra épülő ügyintézése, valamint a fordított kiválogatódáson alapuló, mindent behálózó káderpolitikája, valamint a „mester és tanítvány” közötti folytonosság alapján történő ideológiai megalapozottsága.

A fentiek következtében a hatalmas túlsúllyal rendelkező baloldali sajtó és a "haver hoz egy havert" alapú nemzetellenes „szépirodalmi alkotások” több mint félévszázada uralják a magyarországi közéletet. "Soha nem látott mértékben folyik a keresztény személyiség felszámolása, pontosabban a személyiségből a keresztény elemek kipusztítása" – írja Morócz Zsolt Nemeskürty István: "Magyarnak számkivette" c. könyvének kapcsán.

Tekintettel arra, hogy a magyar kultúra történelmileg és szellemében is keresztény kultúra, a magyar társadalom értékrendjének rombolása elsősorban a heves vallásellenességben nyilvánult meg. Ez a szűnni nem akaró, becsmérlő és lekicsinylő támadás nemcsak a magyar társadalom vallásos tagjai, a hívők ellen irányul, hanem mindenki ellen, aki a magyar kultúrával és a magyar közösségi léttel azonosul. A magyar történelem folyamán nagyon sokszor előfordult, hogy "Csatát veszítettünk, de jó ügyért harcoltunk, tehát háborút nem." A jelenlegi magyarországi választások most az egyszer ennek a fordítottját példázzák: Csatát nyertünk, de háborút (még) nem.

Az idei év áprilisi választások eredményeként megalakult magyarországi polgári és kereszténydemokrata koalíciós kormány egyik első törvényhozó intézkedései között visszaállította Isten fogalmát a magyar közéletbe. A Nemzeti Együttműködés programjában, közvetve ugyan, egy Ábrahám Lincoln-idézet által, Isten helyett kapott a magyar törvényhozás szótárában. A Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvény bevezetőjében pedig szószerinti

megfogalmazásban, helyet kapott az a keresztény felfogás, mely szerint "Isten a történelem ura." A fenti törvény Szent István ünnepén lépett életbe, s ezzel az új kormány a formális jogi meghatározás alapján és a jelképes kormányzás eszközeivel is beemeli Isten a törvényhozás és valószínűleg később az új alkotmány sáncaiba is (Isten, haza, család).

A keresztény értékeknek a magyar társadalomba való visszaállítása nem önmagáért van és nem is kizárólag az egyházi intézmények javát vagy a szűkebb értelemben vett hitélet megerősítését szolgálja. A keresztény értékeknek a magyar társadalomban való visszaállításának elsőbbsége arra a tagadhatatlan tényre épül, hogy a magyar kultúra egésze keresztény jellegű. "Próféták által szólt régen néked az Isten..." Ez az első magyar nyelvű disztichon nemcsak kultúrtörténeti szempontból fontos, hanem azért is, mert elsőként mutat rá magyar nyelven a magyar kultúra keresztény jellegére. Klasszikus költőink műveiben Isten, valamint az Istenhez vezető út és ezzel együtt a kereszténység úgynevezett nagy kérdései napjainkig mind jelen vannak. Szenci Molnár Albert „Tebened bízunk” zsoltárfordítását nemhivatalos himnuszként éneklük ma is mindenütt, ahol magyarok élnek. Isten és a kereszténységgel kapcsolatos fogalmak, az ima, az áldás megkerülhetetlenül jelen vannak népdalainkban, a magyar nyelv szóhasználatában, szófordulataiban szólásainkba, és népszokásainkban. Isten és a keresztény lelkület jelen van világhírű nagy zeneszerzőink alkotásaiban is. Liszt Ferenc műveit a mély vallásosság hatja át. Kodály: „Esti dal” c. imába foglalt népdalfeldolgozását világszerte éneklük. A magyar kultúra és történelem nem is ismerhető meg annak keresztény elemei és a keresztényi szellem nélkül.

Szégyen, de az elmúlt ötven év tényleges Magyarországa a fenti nemzetellenes rendszerek idején, sem a határon túli, sem a nyugati magyarok számára nem szolgált egy felemelő és éltető eszményképpel. Ezért jó lenne itt Kanadában is megérni egy olyan Magyarországot, amely minden magyarnak szerte a világon ismét méltó szellemi hazája lehetne.

Mire épül ennek a szebb és jobb Magyarországnak a reménye? A keresztény tanítás alapját az a hit képezi, hogy a jó a végén mindig győzedelmeskedik. Ez, a valós helyzettel látszólag ellentétes, és a tényekkel dacoló, de annál mélyebbről jövő és igazabb bizakodás hangja hallható minden magyar klasszikus írónk és költőnk „teremtett”, de annál igazibb világában: „Ember küzdj, és bizva bízzál.” „Lesz még egyszer ünnep a világon.” „Nekem az Ember egy folytonos ember.”

A határon túli magyarok és a nyugati magyarok valahol a lelkük mélyén mindig hordoztak, és ma is hordoznak egy, a létezőnél szebb Magyarországot, és ez szükségszerűen fellelhető minden jóérzésű magyar lelkének tükrében is.

Erre, a valósnál igazibb képre kell minden magyar kertjét, házát, otthonát és szellemi hazáját is felépíteni.

NOVÁK IMRE

HAIKUPILLANATOK- FELIDÉZHETŐ TÖRTÉNETEK, GONDOLATOK, HANGULATOK, KÉPEK SOROZATA - BEVEZETŐ A HAIKUKHOZ

Több évtizede írok haikukat. Vonz a sejtelmessége, vonz, hogy néhány szó képes felidézni történeteket, gondolatokat, hangulatokat, természeti képeket városról, tájról. A szöveg táj, a tördelt sorok asszociációs láncba fűzve a nappalok és éjszakák útjain haladnak.

A haiku a legismertebb keleti versforma, és nagy hatást fejtett ki a nyugati irodalomra is. Bármilyen lehet a témája, bármiről szólhat. Tizenhét szótagban, három sorban gondolatok, képek felvázolása, felidézése történik. Egy érzés, egy benyomás, egy hétköznapi hangulat, mozdulat kap nagyobb jelentőséget a haikuban, és válik általánosan érvényes mondanivalóvá. A zen nyelvén szólva: a világ egységének átélését fejezi ki a vers nyelvén. Az élmény, a pillanatnyi megvilágosodás ideje, és a természet titkainak kifürkészése, megragadása.

A természetesség, az egyszerűség, a közvetlenség ötvöződik benne. Japánban évszázados hagyományai vannak. Fénykora a XVII. és a XVIII. századra esik. A feudális, katonai kaszttrendszer szűk keretei között kialakuló városi polgárság irodalmi önkifejezésékként jött létre. Gondolatiságában rokon a zen-buddhizmussal, a türelmes elmélkedés tanával. A haiku is a szemlélődést tartja a legfőbb teendőnknek, ahol szabadon áramlanak a gondolatok, az észlelhető világ részeire bomlik, majd a képzelet összerakja egy új egésszé a mozaikdarabokat.

Az európai lírában az epigrammával tart rokonságot. A kapcsolatot a mindkettőben felbukkanó ellentétek adják. Mindegyikben ellentmondás rejtezik, megbúvik bennük egy csavar az előző gondolatokhoz képest, ami egy új helyzetet teremt. Aztán inkább csak a különbözőségeket sorolhatjuk, hiszen az epigramma emléket állít, erkölcsi, politikai sikerekre emlékeztet. A haikura ezek nem jellemzőek, inkább részleteket vázol, az általánosan érvényes természettörvényeket kutatja.

A haiku szimbolizálja világunkat, jelez, csak felmutatja a tényeket. Nem mond el történeteket, nincs benne jellemrajz, nem fest kortörténeteket, nem egy rövid novella, nem jelenik meg benne összeütközés szereplők között, nem ír le eseményeket. A haikuk tömörségükkel, sejtelmességükkel többértelmű jelentéssel bírnak. Többre és másra is gondolhatunk olvasásukkor, így az olvasó képzeletére is számíthatunk az írásukkor, mert mindenki hozzáteszi saját tapasztalatait a szöveghez. Számomra is a városiak lírai merengésére ad alkalmat az elmúlás és az élet dolgain.

Kosztolányi nem véletlenül nevezi természeti rajznak, mert a felvázolt kép mögött ott egy másik rajz, egy lelki rajz. Ez mindannyiunk lelki rajza lesz. A haiku írója csak megindítója a gondolkodásnak.

A magyar nyelv szóösszetételei páratlan gazdagságot biztosítanak a haiku írására. Árnyaltan fejezhetjük ki érzelmeinket egy-egy pillanat, hangulat felidézésekor. Úgy hívja elő a gondolatokat, ahogy a folyóba dobott kő hullámai egymásra futnak, és szétterülnek a víz felszínén. Az asszociációk is így kapcsolódnak egymáshoz.

Szeretek haikut írni. Szeretem, ahogy a szavak titkokat rejtenek magukban, aztán egyszer csak felfedik a bennük megbúvó megállapításokat életről, halálról, a végső kérdésekről, és a közte meghúzó útról. Szeretem, hogy sűrített életképeket lehet velük írni, és alkalmas a meghökkentésre. Bízta is, hogy kár a világ hazugságait elhinni, mert a természet tiszta képeiben rejtőzik az igazság és a szépség. Köznapi történéseknek lehet olyan szerepet adni, amelyekből sorsunkra, életünkre vonatkozó megállapításokat lehet levonni. Erre jó a haikupillanat. Ellazulhatunk az időtlenségben, átéljük a mulandóságot. A haiku a láthatón túlra vezet. Gyökereink a földhöz kötnek ugyan, de ábrándjaink az úszó felhők közt haladhatnak.

Az itt olvasható versek is a véletlenszerű alkalmak forrásvidékéről származnak. Témájuk a táj és a város. Túl a csásbaságokon, túl az ördög álarcosbálján is, kísérletet teszek, hogy a csalóka tünetekből kihámozzuk azt, aminek a mérge összehúzza az arcot. Igaz, sejtjeink már egyre kevesebb energiát nyernek a környezetünkből. Az északoktól messze estek a tények, hiába egy a gyökerük. Sorsunkban sebekkel egyre ridegebbek lettünk. Szavaink baljós sejtelmek az időről, és énjünk mélyén ott a régi kérdés: lehet-e még azonosulni a természettel? Vagy csak annyi maradt, hogy önkényesen számolgatjuk a csillagokat? 2010.

TÖREDÉKEK NOVÁK IMRE HAIKUFÜZÉRÉBŐL

TÁJ ÉS ÚT

Lélek közt anyag.
Vágyakban, sóvárgásban
Anyag közt lélek.

Néztem a vizet,
Nád, iszap képe látszott
Egy hal szemében.

Lébecolók közt
Gangra néző szobában
Hazárdírozón.

Illatfelhő száll,
Homályba olvad a táj.
Soha nem is volt.

Csendes délelőtt,
Lefüggönyözött ablak,
Cintányérzőrej.

Hajló levélen
Esőcsepp ringatózik.
Folyjon, maradjon?

A nő teste tőr,
Szíve ördög kötele,
Kísértés fészke.

Parázs a hóban.
Nyugalom és borzalom
Közt fortély csábít.

A lány teste kés,
Az asszony szíve kötél,
A nő teste kísértés.

Rejtett utakon
Lassan felkapaszkodó
Indák fonnak át.

Gótikus emlék.
Az úr facér némbere
Kacéran nevet.

Pókhálós az ég.
Rég kidőlt fák ágai
Nyomódtak belé.

Őrült vágatás
Vesszőparipáinkon
Egy új semmibe.

Szememre hullott
Felhő alól kibújó
Esőlánya fűrtje.

Pesti linkség, trükk,
Dzsessz operett modorban
Blőd történetben.

Őrült billentyűs
Játszik házunk gerincén,
Dörömböl az ősz.

Nincs végső szavam,
Nincs igazodási pont,
Ízlés, forma, tér.

Mélyen úszó hal
Farka az iszapba csap,
Még mindig látom.

PAPP-FABRY ILONA

MAGYAR GONDOLATOK AZ ANGOL NYELVRŐL

Tizenhét év - csaknem egy negyed emberöltő, hamar elrepül. Ilyen sok New Yorkban elöltött év után még mindig nem érzem az angol nyelvet sajátomnak, a magyar nyelv gyökerei sokkal erősebbek. A családomban senki nincs, aki valaha elhagyta volna Magyarországot, hogy máshol keressen új hazát. Igaz, a nagyapám csaknem száz évvel ezelőtt elkalandozott Amerikába és bár talált jó lehetőséget egy új élet megteremtéséhez, a nagymamám nem akarta követni őt idegen földre. Nagyapám visszahajózott tehát, és egy Tisza menti kisvárosban éltek együtt tovább több mint ötven évig. Mikor a nagyapám meghalt - és ezalkalommal a nagymamám hamarosan követte őt - még csak hat éves voltam és kevés emlékem maradt róla. Emlékszem az eperfára kötött hintára, a nyári vasárnapi ebédekre a kertben, a nagyapa bajusza alatt bujkáló meleg mosolyra, a kérdéseimre adott rövid, vicces válaszaira és a mindennapos reggeli zsörtölődésére: a kávé sokkal jobb ízű volt Amerikában.

A családalapítás vezette vissza nagyapámat Magyarországra, és ugyanez vezetett engem ide, Amerikába. Új életet kezdeni régi családi kapcsolat és barátok nélkül nem volt könnyű ebben az idegen, zajos, zűrzavaros városban, amit igazán sosem tudtam megszeretni, mert minden túl nagy vagy túl sok, és az emberek akkor is rohannak, ha semmi dolguk nincs. De vigasztalásul az anyanyelv továbbra is velem maradt, mert magyar származású férjemmel otthon magyarul beszélünk.

Az élet nagy ajándéka, ha egy idegen nyelvet a sajátunknak tudhatunk. Némelyeknek ez könnyű, másoknak nehezebb, és sokan sikertelenek maradnak. Kalandozásaim az idegen nyelvek világában hét éves koromban kezdődtek: német nyelvórákra jártam Tante Adához, egy kedves, nyolcvan éves nyugdíjas tanító nénihez három másik kisgyerekekkel együtt. A nyelvtant régi gimnáziumi tankönyvből tanultuk, és boldog lelkesedéssel memorizáltuk Goethe és Heine verseit. Emlékszem, a barátnőmmel kéz a kézben az úton hazafelé szökdécselve szavaltuk Goethe Erlkönig című versét: "Und wiegen und tanzen und singen dich ein." Később az ötödik osztályban a kötelező és nem szeretett orosz végtelennek tűnő nyolc éve kezdődött. Magyarországon ekkor még kevés gyakorlott orosz tanár volt; az osztályunkat felső tagozatban egy "az országunkban ideiglenesen állomásozó" orosz katonatiszt felesége tanította. Sok év elteltével ma úgy érzem, az orosz olyan mélyen van elásva a tudatomban, hogy szinte egy szóra sem emlékszem, és a németet is vastag porréteg fedi. A gimnáziumban négy évig tanult latinak azonban most is hasznát veszem, hiszen sok angol szóban rejtőznek latin gyökerek.

Angolt csak később kezdtem tanulni, az orvosi egyetem befejezése után. Egy ideig elboldogultam a némettel az orvosi szakirodalom olvasásában, de később az angolul egyre

nagyobb számban megjelenő cikkek és könyvek szükségessé tették az angol tanulást. Az első leckéket Ilonka nénitől, egy kedves, nyolcvan éves nyugdíjas tanárnőtől vettem, aki tankönyv helyett Oscar Wild Tündérmesék című kötetéből tanított. Nagyon szerettem Oscar Wild-ot olvasni, de meg kellett értenem, hogy sajnos nem ez a célra vezető módszer. Egy angol nyelviskolában folytatva a tanulást hamar letettem a nyelvvizsgát és azt hittem, hogy most már tudok angolul. Nem is volt problémám angolul beszélni más európai országban nem angol anyanyelvű emberekkel. Az igazi csalódás akkor ért, amikor először jöttem New Yorkba tanulmányútra klinikai onkológiai ösztöndíjasként. Nehezen értettem az amerikai angolt. Emlékszem az emberek arckifejzésére hallván a furcsa akcentusomat, látván zavartságomat. És nagyon jól emlékszem, ahogy az emberek mondták: "Excuse me?" és kérdezték: "Did you say...?" És hallottam a mondatot megismételni pontosan úgy, ahogy én hittem, hogy mondtam. Évekkel később, mikor véglegesen New Yorkba költöztem, ez a kínos érzés fokozatosan csökkent, de csak sokára múlt el.

Miután az első gyermekünk megszületett, ködbe borult minden körülöttem, és a világból csak a babakocsit, a gyerekszobát és a konyhát körülvevő szűk kört láttam. A második fiúnk születése után a köd még sűrűbb lett. A gyerekekhez csak magyarul beszéltem, próbálván magyarul adni nekik az első szavakat. És mire a köd végre feltisztult körülöttem, meglepetten láttam, hogy milyen távol kerültem az angol nyelvtől. Angol mesekönyveket kezdtem olvasni, és újra elővettem Oscar Wild Tündérmeséit.

Sok év eltelt, és azóta is kérdezem magamtól: miért okozott az angol nyelv ennyi nehézséget? Biztos, hogy ebben a kisgyerekek nevelésével járó elszigeteltség is szerepet játszott. De körülnézve Magyarországon, a hasonló korú barátok és családtagok között, látom, hogy az angol nyelv számukra is sok problémát jelent. Többségük csak az alapokig vagy a turisták számára elegendő társalgási szintig jutott el, de ezzel ellentétben a gyerekeik már magas fokon írnak és tökéletesen beszélnek. Mikor a mi korosztályunk iskolába járt, Magyarországon a régebben széles körben beszélt németet már nem tanították, angolt pedig szinte egyáltalán nem azért, hogy távol maradjunk a "nyugati" befolyástól. A kötelező nyelv az iskolában az orosz lett. Az erőszakolt orosz nyelvtanulással szembeni hallgatóságos ellenállás valószínűleg kivetítődött más idegen nyelvre is. Problémánkhoz az is hozzájárult, hogy sokunk felnőtt korban kezdett angolul tanulni, és az idősebbeknek több a nehézségük a nyelvtanulásban, mint a gyerekeknek. Mint tudjuk, magyar nyelvünk nem tartozik az indo-európai nyelvcsaládba és nyelvtani szerkezete egyedülálló. Ezt a tényt valószínűleg soha senki nem vette figyelembe a nyelvtanítási módszerek kidolgozásánál.

A magyar nyelv eredete még mindig homályos, és nincs kapcsolata más európai nyelvekkel; jelenleg úgy tudjuk, hogy a finnugor nyelvcsalád ugor ágához tartozik. A finn és az észtrávli rokon, és valószínűleg élnek az Urál hegység ázsiai

oldalán népcsoportok, akik nyelvével a magyar közelebbi rokonságban van. Nyugat felé vándorlásuk során a magyar törzsek más népcsoportokkal érintkezve idegen szavakat hoztak magukkal, amelyek később fokozatosan beolvadtak a magyar nyelvbe.

Mivel más országban élünk, mint ahol születtünk, meg kell tanulnunk az idegen nyelvet sajátunkként beszélni, hogy kifejezhessük a személyiségünket tükröző gondolatainkat, kedvünket és kedélyünket, és hogy humorunk mások számára is érthető legyen. Tudnunk kell a helyzetnek megfelelő szinten természetes folyékonyssággal és azonnal reagálva beszélni. A magyar mondat szerkezet senki más számára nem érthető logikája, az ősi szavak mélyén rejtőző képek, nyelvünk csodálatos ritmusa és zenéje mélyen és kitörölhetetlenül vésődött lelkünkbe és tudatunkba. Ki érti, hogy miért a "last name" a vezetéknev, a személyeknek miért nincs megkülönböztetett nemük? És hogy a bonyolult időrendiséget mindössze három igeidővel fejezzük ki? Előjárók helyett a szavak végéhez illesztett képzők és ragok alakítják és pontosítják mondanivalónkat, és hogy nyelvünk hangzása még kellemesebb legyen, a végződések alkalmazkodnak a szavak magas vagy mély hangrendjéhez. Vannak mások számára érthetetlen és sokszor kimondhatatlan kettős betűink és különböző ékezetek. Másképpen beszélünk a gyerekekhez és idősekhez, közeli barátainhoz és idegenekhez, ha például azt mondjuk: "gyere ide", "jőjjön ide", "tessék ide jönni", "legyen szíves ide jönni". Úgy ejtjük ki a szavakat, ahogyan írjuk, de más módon képezzük és ejtjük a magán- és mássalhangzókat, ami a nyelvünknek különleges hangzást ad és akcentusunkat leküzdhetetlenné teszi. Ha angolul beszélünk, gyorsan szaladó gondolatainkat nehezen követi küzdelmünk a megfelelő igeidőkkel és előjárókkal. Még ennél is rosszabb, ha magyarul kigondolt mondatainkat próbáljuk lefordítani, mert az eredmény sokszor nevetséges.

Saját tapasztalataim és magyarországi barátaim példái azt sugallják, hogy valami probléma lehetett a nyelvtanítási módszerekben. Egy ismerősöm példája erősíti ezt meg, aki minden nyelvtani szabályt betéve tud, a tesztkérdéseket írásban hibátlanul megválaszolja, de nem tud és mer angolul megszólalni. Minden nyelv tudásának a nyelvtan az alapja, mint ahogy a matematikának a szorzótábla. De a nyelvtani szabályokat automatikusan és könnyedén kell alkalmaznunk, ha igényünk a helyes beszéd és írás. Éppen ennek a megalapozása hiányzott régen a nyelvtanításból. Tante Ada és Ilonka néni, akikre mindmáig tisztelettel gondolok, megtanítottak érezni és szeretni az idegen nyelvet és élvezetessé tették a tanulást, de a fő szempont az olvasás és beszédértés volt. A nyelviskolában a nyelvtant elsősorban a fordításban gyakoroltuk, és nem tudtuk megszerezni az idegen nyelven való gondolkodás képességét.

Népszerű a mondás a több mint ötven évvel ezelőtt kivándorolt magyarok körében: "Mindent elveszíthetünk, kivéve az akcentusunkat." Ez igaz volt. A rohamosan fejlődő

Petry Béla grafikája

(folytatás a 27. oldalról)

computer technológia a gyerekek gondolkodását és tanulási módszerét átalakítja, ugyanakkor hasznos lehetőségeket is kínál mindenki számára a nyelvtanulásban. Magyarországon a politikai változások széles perspektívákat nyitottak meg. A gyermekek szabadon választhatják a tanulni kívánt nyelvet, angol nyelven tanító középiskolák működnek, nincsenek utazási korlátok, egyetemi és főiskolai diákok más európai országban tanulhatnak. Ennek ellenére az "Eurostat", az Európai Közösség statisztikai intézetének adatai szerint az idegen nyelvet tanuló iskoláskorú gyerekek számaránya még mindig alacsonyabb a többi európai országhoz hasonlítva.

A technológia eszközei ma nélkülözhetetlenek a nyelvtanulásban, de a tanár egyénisége és tanítási módszerei továbbra is meghatározóak. Ha nyelvtanár lennék, mindenekelőtt figyelembe venném a gyerekek egyéni képességeit, hiszen nem vagyunk egyformák, ki képekkel, ki hangokkal, ki mozgásokkal tanul könnyebben. Először is a nyelvtani alapokat tanítanám meg, de nem az írott szabályokat, hanem azok helyes alkalmazását. Mesterséges és unalmas példamondatok tanítása helyett arra ösztönözném tanítványaimat, hogy saját gondolataikat fejezzék ki sajátmaguk alkotta mondatokkal. A hibákat közösen javítanánk ki, és arra buzdítanám őket, hogy sokat kérdezenek, hiszen a kérdésekre adott válaszok gyorsabban és maradandóbban rögződnek. Biztonságérzetet adva bátorságra és önbecsülésre, a helyes beszéd és írás igényére tanítanám őket, és nem feletkeznék meg a tündérmesékről sem.

POHÁRNOK JENŐ

KARÁCSONY¹

Eljött a nap, mit várva vártunk,
az égből csillagfény ragyog,
Jézuska fáját im elhozták
a halkan szálló angyalok.
Köszönjük, Neked édes Jézus,
hogy szíved minket így szeret,
az angyalok dalával együtt
dicsérvük mi is szent neved.
Ha elmúlik majd a karácsony,
Te akkor is maradj velünk,
és ezt a kis családot
szeresd, ó, édes Istenünk. (1935)

JENŐ POHÁRNOK

CHRISTMAS²

The long-awaited day has arrived,
starlights are sparkling in the sky
and gently floating Angels have brought
the tree of the Child to our home tonight.
We thank your dear little Jesus-Child
for your heart's embracing love,
and together with the Angels' choir
Your name is glorified by us.
When the holidays are over,
even then remain with us,
and keep loving our little family
You big-hearted, beloved Jesus-God. (1935)

¹A Torontóban élő Köllő Anna közli néhai szeretett nagybátyja, Pohárnok Jenő versét, amelyet 1935-től, a költemény születésének pillanatától a családtagok minden szenteste elszavaltak. Ez a szokás családi hagyományként maradt fenn.

²Published in memory of Jenő Pohárnok, the uncle of Anne Köllő. This poem was written for Anne and her family for Christmas in 1935. It became a tradition to recite it every Christmas day.

ADAM CHRISTOPHER

MULTIKULTURÁLIS BÚCSÚ A MONTREÁLI MAGYAROK NAGYASSZONYA EGYHÁZKÖZSÉGBEN

Színes, hangulatos és multikulturális búcsút rendezett a montreáli Magyarok Nagyasszonya Egyházközség 2010 október 3-án, amelyen több mint négyszázan vettek részt a helyi magyar és egyéb közép európai közösségekből.

A szentmisét Androvich Tamás plébános celebrálta, a helyi ukrán, német és szlovén papok közreműködésével. Tamás atya elmondta, hogy a közép európai nemzetek időnként feszültségekkel teli közös történelmük ellenére, van lehetőség a békés együttélésre és az együttműködésre, mint ahogy a montreáli búcsú és multikulturális fesztivál is ezt bizonyítja.

A misét követő fogadáson többek között jelen volt Kathleen Weil, a québeci bevándorlási miniszter, valamint Anie Samson, Villeray-Saint-Michel-Parc Extension kerületi polgármestere, a montreáli lengyel főkonzul M. Tadeusz Zylinski, az ottawai nagykövetség részéről pedig Király Tamás első titkár, valamint Helyes Imre konzul és felesége képviselte a Magyar Köztársaságot. A tisztelt vendégek között volt Mary Deros, Membre du comité exécutif, responsable des communautés d'origines diverses, képviselője M. Tremblay polgármestert és a federális immigrációs miniszter, Mr. Jason Kenney képviselője, Mr. Nahed Koussa.

A különböző közép-európai nemzetek egy-egy sátorban mutatták be hagyományos konyhájukat...

Felléptek a montreáli magyar Bokréta, Gyanta és a Kardinál együttesek, a szentmisén pedig az ÚtKERESZTződés szolgáltatta a gitáros zenét.

A kurátorok, a nőegylet, a szombati magyar iskola, a cserkész-csapatok, valamennyi egyházközségi csoport és természetesen a plébános munkája és szorgalma tette lehetővé az idei búcsút, mely azt mutatja hogy továbbra is dinamikus és élő közösség a montreáli Magyarok Nagyasszonya Egyházközség.

Magyar Krónika, Montréal, 2010. október 3.

DEÁK FERENC

A MONTREALI MAGYAROK NAGYASSZONYA KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

Montrealba az első világháború után érkeztek magyar bevándorlók nagyobb számban, korábban csak szórányosan. A XIX., XX. század fordulóján Kanadába "kitántorgott" magyarok az ország nyugati részein alapítottak jelentősebb közösségeket. A montreáli bevándorlók részben a Trianon következtében elszakított területekről jöttek... és mielőtt még saját házuk vételére gondoltak volna, összeálltak templomot építeni... Egyesületek alakultak, amelyek egymással versenyeztek a plébánia segítségével, a templomadósság törlesztésében. A templom lett a bevándorlók vallási és társadalmi életének központja, magyarságuk megőrzésének legfőbb tényezője. A katolikus és református egyházak keresztény közösségei mind megannyi "magyar végvár" is: magyar iskolákat, ifjúsági és felnőtt szervezeteket, kulturális egyesületeket, népi táncsoportokat tartanak fenn. Lelkipásztorokat a magyar egyház adott, kivéve *Henri Gaboury* plébánost, aki bár francia volt, jól olvasott magyarul. Legtovább *Horváth Miklós* erdélyi minorita atya működött a plébánián, huszonnégy éven át.

A következő bevándorlási hullám a második világháború után érkezett Montrealba: azok jöttek, akiket a háború sodort el a hazájukból, vagy a kommunista üldözések miatt menekültek el. Az "öregkanadások" kedvesen fogadták az új bevándorlókat; a plébánia élete is megelevenedett.

A harmadik nagy bevándorlási hullám az ötvenhatos forradalom menekültjeiből tevődött össze. A régi templom kicsinek bizonyult. Új templomunkat *Hajdúsik Tarzicius* szervita atya vezetésével 1963-ban építették. A második és harmadik csoport politikai okokból vándorolt be. Keresztény közösségük kezdetben egységes arca megszűnt... A politikai és társadalmi megosztottság az egyesületekben is feszültséget okozott, az egyházközség életét is megzavarta. A nyolcvanas évek közepén szórányosan újabb "menekültek" jöttek, a Szent Erzsébet-plébánia is közreműködött a felkarolásukban. Rajtuk már érződött az otthoni kommunizmus negatív hatása.

Chilla Rajmund plébánossága (1975-79) a fellendülés korszaka volt. Sokan ismét bekapcsolódtak a plébánia életébe olyanok is, akik korábban eltávolodtak az egyháztól. Csókay atya a cserkészcsapatokkal foglalkozott, magam pedig a hétvégi magyar iskolával. Lelkes közreműködők segítségével pezsgő élet folyt. Híveink és egyesületeink áldozatai megengedték, hogy 1978-ban adósságlevelet égethettünk, tizenöt évvel a templomszentelés után. Példaértékű volt a városban közösségünk lelkesedése, áldozatvállalása. 1979-ben P. Chilla vállalta *A Szív* lelkeségi folyóirat szerkesztését, így én lettem a plébános. 1984-ben ifjúsági otthonot is sikerült építenünk, a szükséges kölcsönöket pedig öt év alatt visszafizettük.

Csókay atya plébánossága alatt közösségünk lelki élete, a "megújulási mozgalom" meghonosításával föllendült...

Még P. Chilla plébánossága idején jóra való magyarok indítottak meg egy nagyszerű kezdeményezést: otthont építeni a rászorulóknak! A katolikus és református egyház lelkipásztorai, egyesületi vezetők, valamint áldozatkész egyének összeadták szakképzettségüket, üzleti és szervezési tapasztalataikat, politikai összeköttetéseiket. Így épült meg kedvező államkölcsönrel, több mint kétszáz ember számára a Magyar Otthon, amely a templomok, társadalmi klubok mellett ugyancsak büszkesége a montreali magyaroknak.

Plébániánknak mint keresztény közösségnek a rendeltetése elsősorban a lelkiélet fejlesztése. Megfigyelhető: akik keresztény életüket a közösségbe való bekapcsolódásban élik, sikeresebben állják meg a helyüket az élet egyéb területén is... Nyilvánvaló, hogy a kivándorlás nagy lelki megrázkódtatással jár, amit "emigrítisz" betegségnek mondhatunk. Közösségünkben is tapasztalhatók bizonyos feszültségek, de hosszú távon nem fenyeget a negatív magatartás. Legelkötelezettebb keresztény testvéreink és egyesületeink a montreali magyarság legaktívabb tagjai. Közösségi ebédeket, ünnepélyeket, majálisokat szerveznek. Nemzeti ünnepeinket együtt üljük a református testvérekkel és azokkal is, akik számára a keresztény élet ismeretlen, de magyar érzületűek. Közösségünk sajátos tevékenységeivel nem zárkózik el az itteni társadalomtól sem. Nem vagyunk gettó. Ünnepélyeinkre az itteni politikai hatóságok is szívesen eljönnek. A helyi püspökség megkülönböztetett figyelemmel és közreműködő-készséggel viseltetik plébániánk iránt, kezdeményezéseinket példaképnek állítja mások elé. Híveink áldozatkészsége valóban példás: a szegény özvegyek centjei és a jobbmódúak adományai is ezt mutatják: adományunkat az Isten látja, a jobb kéz nem ismeri azt, amit a bal ad... ezért is volt rajtunk Isten áldása... A nagylelkűségből jutott az óhazának is különféle segélyakciók formájában.

Fő gondunk a papi utánpótlás, mert mióta Magyarország felszabadult a kommunista egyházüldözés alól, a jezsuita engedelmisség Csókay atyát is Magyarországra, Miskolcra vitte, ahol az elkereszténytelenedett országgrészen dolgozik nagy lelkesedéssel. Így egyedül maradtam ismét plébánosi felelősséggel. Az évek múlnak, gondoskodni kell jövőnk lelkipásztorról. Ezért a szándékért nemcsak imádkozunk, de készek vagyunk anyagi áldozatra is: vállalni a kispapnevelés költségeit... Előre tekintve látunk nehézségeket is: a második és harmadik generáció nem beszéli a magyart, nem érti a szentbeszédeket sem. Fiatal, az itteni nyelvet beszélő lelkipásztorokra van szükség! A beolvadás tényezőjével számolunk: a fiatalabb generáció gyakran elköltözik a munkalehetőségek szerint... Viszont az a hívő közösség, amely annyi áldozatot hozott, összetart és reményt nyújt arra nézve, hogy az egyházközség továbbra is élni fog.

Amikor idejöttünk, az akkori 1975-ös felmérés alapján tíz-tizenöt évre becsülték a plébánia jövőjét - a beolvadási s elhalálzási statisztikára hivatkozva. Azóta eltelt huszonkét esztendő... A jövő Isten kezében van... (Párbeszéd, Magyar Jezsuita Portál)

CSAPÓ ENDRE

„GAZDASÁGI SZABADSÁGHARCOT VÍVUNK” „A CÉL AZ ORSZÁG PÉNZÜGYI FÜGGETLENSÉGÉNAK VISSZASZERZÉSE”

Orbán Viktor még akár mesterhármast is elérhet öngólokból – írja a Financial Times szerkesztőségi cikkében. A londoni lap szerint az IMF és az EU nem gyengülhet el a magyar kormánnyal szemben, Orbán játszázásból pedig Magyarország kerülhet ki vesztesen. A nemzetközi lapok szerint a Fidesz az önkormányzati választások után már békülékenyebb lesz a nemzetközi szervezetekkel. A Financial Times szerint Orbán Viktor nem akarja, hogy kormányára az előd által elfogadott program nehezedjék. E program azonban megfelelő és méltányos, Orbán Viktornak pedig most neki kell állnia végrehajtásának, és az IMF-nek is ki kell tartania saját álláspontja mellett.

A Der Standard című osztrák liberális napilap „Magyar erőfitogtatás” címmel közölte kommentártját. Orbán nacionalista politikája, amely eddig az új állampolgársági törvényben tetőzött, a jelek szerint a gazdaságpolitikában is kezd megjelenni. Hosszú távon sem az EU-val, sem az IMF-fel szemben nem tartható fenn ez a stratégia, legkésőbb ősszel, az önkormányzati választások után békülékenyebb hangot fog megütni Orbán. A kormány azonban nemcsak az IMF-fel zördült össze, az Európai Központi Bankot is felbosszantotta, mert a külföldön elismert nemzeti banki elnök Simor András alatt fűrészezi a székét – állt a cikkben.

Orbán Viktorral foglalkozik a Washington Post július 19-i szerkesztőségi cikkében, amely szerint: amikor első alkalommal volt miniszterelnök, Orbán nemkívánatos személyné tette magát Washingtonban, annak ellenére, hogy Magyarország a NATO-hoz tartozik. A lap szerkesztőségi véleménye szerint ugyanis a Bush-kormányzat támadva érezte magát attól, hogy Orbán kiszolgálja a magyarországi szélsőjobbot, amelyre még mindig jellemző az 1930-as évek nacionalizmusa és az antiszemitizmus. Szigorú bírálatot fogalmazott meg Orbán Viktor miniszterelnökről a médiát érintő törvényjavaslatok miatt a szerkesztőségi cikkében ez a tekintélyes amerikai lap, és fenyeget is: ha Orbán gyengíti a demokratikus intézményeket, nemkívánatos személyné válhat a nyugati nagyvárosokban.

A Wall Street Journal közli, hogy Magyarország saját pályára állna, és ezen cél eléréséhez akár az IMF-fel és az EU-val is hajlandó szembeszállni. „Orbán Viktor miniszterelnök világossá tette, ha a két szervezet nem hajlandó támogatni munkahelyteremtő és gazdaságélénkítő politikáját, az ország akár a szakításra is hajlandó. »Gazdasági szabadságharcot vívunk« – magyarázta a kormány egyik vezető tisztviselője. »A cél az ország pénzügyi függetlenségének visszaszerzése.« Magyarország lázadása nyilvánvalóan nem tetszik az EU és az IMF vezetőinek, akik más országokban is további

megszorításokat szeretnének látni – a magyar példa ragadósan bizonyulhat” – írja a pénzügyi lap, és megjegyzi, hogy a szabadságharcoktól hemzsegő történetére oly büszke ország állampolgárai könnyen azonosulnak az Orbán-kormány dacos álláspontjával. „Senki se döntse el helyettünk, mit tegyünk a magyar gazdasággal” – idézi a lap egy magyar tanárnő véleményét. „Az országnak függetlennek kell maradnia!”

Van egyetértő vélemény is

„A magyar kormány helyesen döntött akkor, amikor szembeszállt a Nemzetközi Valutaalappal” – jelentette ki Mark Weisbrot, a Washington-i Gazdasági és Politikatudományi Kutatóintézet központjának igazgatója a hírTV-nek adott interjújában. Kifejtette, hogy Magyarországnak nem kell aggódnia amiatt, hogy az IMF felfüggesztette a tárgyalásokat. Úgy véli, a magyar kormány jobban kihasználja az alkupozícióját az IMF-fel, mint más kormányok, számos más kormány csak azt teszi, amit az IMF akar. A közgazdász kiemelte: a magyar kabinet jó döntést hozott, amikor az IMF igényeinek kielégítése helyett a gazdasági növekedést célozta meg.

Weisbrot szerint Magyarország és Európa gazdasági fellendülése veszélyben van a költségvetési megszorítások és a növekvő adók miatt. Mint fogalmazott, ha a gazdaság lassan növekvő országokat – így Magyarországot és Spanyolországot – az IMF arra kényszeríti, hogy tovább csökkentsék kiadásait, az az egész európai gazdaságra veszélyes lehet. A közgazdász kritikával illette a Financial Times gazdasági napilap szerkesztői cikkét is, amely szerint az IMF helyesen tette, hogy kemény kézzel bánt Magyarországgal. „Ez egy nagyon rossz, maffiaszerű hozzáállás, amelyben megbüntetnek egy országot azért, amiért a legjobbat teszi saját gazdasága érdekében, és megbüntetik azokat, akik nem követik a többi ország útját” – fejtette ki.

A Nemzetközi Valutaalappal (IMF), valamint az Európai Unióval folytatott magyar tárgyalásokról közölt cikket a The Times brit konzervatív napilap július 26-i száma, amelyben említi, hogy Orbán Viktor nemet mondott az IMF és az EU költségvetési lefaragásokra és megszorító intézkedésekre felszólító követeléseire, és hogy a két szervezet képviselői összeomló fizetőeszközökről és fiskális felelőtlenségről beszélve távoztak Budapestről. „A lefaragások helyett a kormány adócsökkentéssel, a gazdaság kifejlesztésével, valamint az üzleti környezet egyszerűsítésével akar növekedést elérni. ... Magyarországon a parlament elfogadta a bankadóról szóló törvényt” – közli a szerző Adam LeBor, aki szerint az európai pénzügyi körök most attól tartanak, hogy a szomszédos országok hamarosan követik a magyar példát. „A bankadó megérdemelt ... éljen Magyarország, amiért szembe szállt a Nemzetközi Valutaalappal és az Európai Unióval. ... 1956-ban a magyarok felkeltek a szovjet elnyomás ellen, remélve hogy láncreakció indul be. Ez nem történt meg, de Magyarország lázadása a kapitalista despotákkal szemben ezúttal talán szikrát gyújt.”

„A két hónappal ezelőtti emlékezetes retorikai baklövés után a Fidesz-kormány nyilvánvalóvá tette a pénzpiacoknak is, ki az úr a háznál itthon, hazardírozva a piac negatív reakcióját. Ám az ország ebből akár jól is kijöhet, amennyiben a nemzetközi konstelláció számunkra kedvezően alakul, és a hitelezőket sikerül meggyőzni: nem egy populista politika rögtönzéseiről van szó, hanem Budapest átgondolt stratégia szerint cselekszik” – véli Jenei András, a Méltányosság Politikaelemző Központ elemzője. A magyar kormány vakmerőségnek számító állásfoglalása (nem fogadja el a Nemzetközi Valutaalap utasításait) megdöbbentette a világgazdaság kézivezérlőit. A világmédia heteken át felszínen tartja a magyar rebelliót. Előfordulhat, hogy több történik, mint az amit előrevetítenek – egy meggondolatlan kormány fejfel megy a falnak, nagyot koppan, azután elhallgat –, megtörténhet, hogy példaértékű az eset, és lehull a lepel a Disznófejű Nagyúr birodalmának megingathatatlanságáról.

A felhorkadó médiakampányban teljesen érdemtelenül eltúlozzák és torzítják a történeteket. Nekünk, távoli szemlélőknek megdöbbentő az aránytalanság mértéke a Magyarországot elítélő és a megértő megnyilatkozások között. Ami most ellenségesen megnyilatkozott, felfedi egy másik háború létezését, amiben a hitelmonopólium szórakozik országok sorsával. Kemény vád, de gondoljuk meg, hogy a világ országainak többsége az eladósodottság mocsarában vergődik. Ez egy olyan immár történelmi állapot, ami felmutatja egy olyan világméretű hatalom létezését, amelynek az a szerepe, hogy gazdaságilag tönkretegy az önálló államok rendszerét. A gazdaságilag tönkretett államok elveszítik függetlenségüket, gazdasági mozgásterüket, mindennapi dolgaik feletti hatalmukat is, mert azokat is valamilyen, területen felüli, külső hatalom akarja irányítani. Ilyen irányítás létezését számos jel valószínűsíti, a félelem nem ok nélkül való. Minden külső, központi irányítás az emberi élet alapszerveinek (nemzet, ország, állam) színes egyediségű összességét rombolja, és a természet rendje szerinti fejlődését támadja meg, egy diktatórikus rend létrehozása érdekében.

A Föld népessége gyors szaporodása, a közlekedés, az információ, a kereskedelem gyors fejlődése megköveteli a nemzetközi együttműködést minden téren. De olyan nemzetköziség, ami az együttműködési mechanizmusokat behelyettesíti központi irányítással, a nemzetek közötti kapcsolatot nemzetek fölötti uralommá torzítja, történelmi méretű veszélyt jelent. Ez a veszély mutatkozik meg, amikor egy fejlett pénzügyi rendszer megjelenik fejlődésükben alacsonyabb társadalmak életében, és ott berendezkedve teljesíthetetlen követelményeket támaszt, ahol csak a profit szempontjait érvényesíti, és besorolja az országokat a maga gazdasági rendjébe. A fejlődésében így megzavart társadalom rendjét ilyen beavatkozás tönkreteszti.

Eladósítás és eladósodási szándék

„A magyar politikai pártok 2002-ben és 2006-ban is leginkább populista anyagi ígéretre építették kampányukat – írja Bod Péter Ákos –, majd hatalmon is az állami kiadások

növelésével igyekeztek támogatást nyerni – a következmény a nagyarányú deficit. A költségvetési hiányt a nemzetközi tőkepiac eleinte örömmel finanszírozta (a nyugat-európainál jóval nagyobb kamatszint mellett). A tőkepiacok globális jellege most elősegítette a deficit folyamatos finanszírozását. A magyar makrogazdasági mutatók romlása ellenére a hitelminősítők meglehetősen sokáig jó szuverén (ország-) besorolást adtak hazánknak. Az EU-tagság közelsége már a 2000-es évek legelején megkönnyítette a térség országainak hitelhez jutását, az uniós tagság elnyerése körül pedig tovább javult a térség legtöbb országának kockázati (rating-) besorolása.”

Megismételték tehát a 70-es évek eladósítását, az akkori és a most leváltott kommunista hatalom eladósodási készsége kihasználásával.

„A Gyurcsány-kormány legjobb lépése volt, hogy időben segítséget kért a Nemzetközi Valutaalaptól”, jelentette ki Békesi László, a Németh- és Horn-kormány pénzügyminisztere. A 20 milliárd euró készenléti hitel, amelynek feltétele volt a 3 éves konszolidációs program, életmentő volt. Ebből a pénzből élt Magyarország 2008. október és 2009. május között. – Nekünk volt szükségünk a nemzetközi szervezetekre, és nem nekik ránk – mondta Békesi. Azt is hozzátette: akár négykézláb csúszva, könyörögve is, de hozzá kellett jutni a pénzhez. Az IMF nagyon nagyvonalúan viselkedett. Na nem Gyurcsány Ferenc szép szeméért, hanem a Magyarországon levő nemzetközi tulajdonban levő bankok miatt, amelyek itteni csődje akár az anyacégeiket is bedönthette volna, ami az adott országban is súlyos következményekkel járt volna.”

Magyarország megkapta a 20 ezermillió euró kölcsönt, amiből azonnal odaajándékozott a bankoknak 3 ezermilliót.

Bajnaiék az IMF-hitelt utolsó részletét nem hívták le, sőt meghosszabbították a felhasználás lehetőségét.

„A bankoknak adott pénz azonban semmilyen formában nem segítette a magyar gazdaság válságból való kilábalását – írja Csath Magdolna közgazdász – hiszen egyes nemzetközi elemzések szerint ennek egy részét az itteni leányvállalatok haza utalták anyabankukba, más részét pedig, a Magyar Nemzeti Bankban fialtatták, kamatot szedve azért a pénzért, amiért a magyar állam kamatot fizet külföldre. Éppen emiatt is nagyon álságos az IMF viselkedése. Most ugyanis azt mondják, hogy a bankadó diszkriminatív. És a bankok támogatása nem volt az más cégekkel és szektorokkal szemben? Kilóg a lóláb! Ezek után nagyonis logikus az Orbán-kormány döntése.”

„A globalizáció azt jelenti, hogy 1. ott szerzünk tőkét, ahol a legolcsóbb, 2. ott termelünk ahol a legalacsonyabbak a költségek és 3. ott adunk el, ahol a legnagyobb a haszon.” (N. R. Narayana Murthy)

Ez természetesen csak a globális terjeszkedésre alkalmas nagy gazdasági egységek működésére alkalmazható filozófia. Magyarország 1. nem ott szerezhethet tőkét, ahol legolcsóbb, mert már a kádári hitelfelvétellel „belépett” az IMF nevű

monopól szervezetbe, 2. Magyarország mások termelési vállalkozásához kell versenyezzen termelési költségek olcsóságával, és 3. ami a hasznot illeti, az a vállalkozóé, Magyarországnak más kizsákmányoltakkal versenyezve kell olcsónak lenni. Erre hangol az alábbi idézet:

„A tevékenységüket optimalizáló transz- és multinacionális vállalatok a világgazdaság kulcsszereplőivé váltak. Ők használták ki leginkább a nemzetközi kereskedelem és a tőkeáramlás lehetőségeit, hoztak létre leányvállalatokat a világ különböző pontjain, alakítottak ki globális termelési és szolgáltatási rendszereket. A nemzetgazdaságok számára az egyedüli út a globális rendszerekbe való integráció. A felzárkózási pályát az az ország tudja sikeresebben bejárni, amelynek a kiindulási feltételei jobbak. Azon államok, amelyek rendkívül rossz gazdasági, társadalmi állapotban vannak a fejlődés és modernizáció beindítása különösen nagy erőfeszítést igényel.” (Halmos Kornél, közgazdász professzor.) Tehát a világszisztémából nem lehet kilépni, csak a tönkremenés veszélyével. Erre illik az orbáni mondás: Hajrá Magyarország!

Úgy is mondhatjuk: munkára fel. A magyar globalizáció azt jelenti, hogy 1. megszabadulni az adósságterhektől, 2. Magyarország válogathasson az országban letelepedni kívánó vállalkozók között. 3. Saját termékeivel, szolgáltatásaival, tudásával biztosítsa gyarapodását.

Ez hosszú idő munkája lesz, aminek legfőbb feltétele egy nemzeti kormány tartós berendezkedése, amivel a gazdasági életet össznemzeti vállalkozássá teszi.

(Megjelent az ausztráliai Magyar Élet 2010. augusztus 12-i számában.)

Majthényi Barbara: Templom a prérin

SAVANYA ISTVÁN: karácsony

Pazar fenyővázak
Hó szakállú házak
Kelt tésztákon mázak
Ajándék-kincs lázak

Gyertyafényben ázik
Ágon dísz hintázik
Csillagszem káprázik
Szív számol el százik

Csendben körül nézek
Időket idézek
Angyalhangok mézek
Gyermekrajt igézek

Új hold tilinkózik
Éjfélbe gubózik
Kisdednek adózik
Lassan elhajózik

SZÉCHENYI

SOCIETY, INC.

Széchenyi nyomában

A magyar társadalom egy gazdasági mélypont után most újra az országépítés stádiumában van. Néhány kanadai magyar, szívükön viselve Magyarország sorsát, segíteni kíván. Széchenyi István nyomában, aki a 1848-as szabadságharc után szenvedő országot a földművelés fejlesztésével vitte a fejlődés útjára, - kezdeményezésünk ezt a segítő szándékot a mezőgazdasági termelés lehetőségeinek kiszélesítésében látja. A terv az, hogy ott segítsünk ahol az a leggyorsabban térül meg, de a megtérülés hosszú távon is garantált. Erre a legalkalmasabb módszer a magyar mezőgazdasági szakemberek számára olyan információk megnyitása, amihez eddig korlátozott lehetőségeik voltak.

A magyar mezőgazdasági oktatás jó, és a szakemberek világviszonylatban is megállják a helyüket a természetségi kérdésekben. Az új piaci lehetőségek kihasználása, valamint a kutatások terén sajnos ez nem mindig van így. Terveink szerint szeretnénk üzemgazdasági, kereskedelmi és kutatási továbbképzésre lehetőséget adni azoknak a magyar fiataloknak, akik a termelésben dolgoznak, vagy rövidesen gyakorlati vezetői lesznek a magyar mezőgazdaságnak.

Jelenleg két utat látunk erre. Az egyik az, hogy befizetünk magyar szakembereket interneten keresztül elvégezhető egyetemi szemeszterekre a Guelph-i agráregyetemen. A másik módszer, hogy bizonyos területeken gyakorlati lehetőséget adunk a legújabb kutatások eredményeinek megismerésére. Kiválasztottuk a legjobb kanadai kutatókat, akiktől a magyar szakemberek elsajátíthatják a legmodernebb kanadai technológiákat. Tehát az első lépés a megfelelő kiképzés, a második a kiképzés gyakorlati alkalmazása úgy, hogy a termék minőségileg és választékban a nemzetközi piacon nyugati színvonalon értékesíthető legyen.

Ehhez a munkához bizonyos alaptőkét ugyan már biztosítottunk a Széchenyi Társaságon és a Magyar Kutató Intézetten keresztül, de további támogatásra van szükség a program beindításához. Az első sikeres program eredményei alapján már lehet úgy a kanadai, mint a magyar kormány segítségére számítani. (Agriculture Canada, NATO research partnership, Mezőgazdasági Szakigazgatási Központ (Budapest), Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság, és tárgyalásban vagyunk az EU nemzetközi tanulmányi központjával (European Training Foundation)).

A szervezők kérik Önt, hogy pénzügyi hozzájárulásával támogassa a fent leírt kezdeményezést, és ugyancsak köszönettel fogadnak olyan felajánlásokat, hogy a kikerülő szakembereknek szállást vagy egyéb támogatást biztosítsanak. Terveink között szerepel az is, hogy ha valaki saját szűkebb otthoni (magyarországi) körzetét akarja segíteni, és annak költségeit hajlandó vállalni, akkor abban meghatározó szerepet kapjon.

A program jelenlegi vezetője Diósady Levente, aki a University of Toronto élelmiszeripari tanszéke vezetője és Zubovits Károly, mezőgazdasági mérnök. A Széchenyi Society adólevonásra jogosító elismervényt ad minden pénzügyi hozzájárulásról. Kérjük, hogy anyagi támogatását a következő címre küldje:

Széchenyi Society
80 Carlton St. Suite #6,
Toronto, M5B 1L6
Attention Professor L.L.Diosady

Telefonon érdeklődés:
Zubovits Károly Ag, C.C.A. 416-283-6565, Email: plantprotection@email.com

Diósady Levente
Professor

Zubovits Károly C.C.A.
Agrármérnök

Novák Imre Haikufüzéréből. Folytatás a 26. oldalról

Fagyott ágakon,
A zord tél xilofonján
Vibráló dallam.

Örökké kéjben
Érzéki élvezettel.
Földi kötelék.

Nyugodt tavon kép,
Fa koronája hajlik.
Tükörképed ring.

Függőfolyosó
Rozsdás korlátján háló
Pók fanyar gúnya.

Fészket nem épít,
Kérges fadudornak
Tűnik a törzsön.

Pokol fénye gyúlt,
Paráznák szembogara
Kóbor lányra fut.

Zizzen a levél,
Tó vizén hal bukkan fel,
Eső érkezett.

Rongyos szőnyegen
Háziszóttos pusztaság,
Útban az idő.

Döglött hal úszik,
Koromcseppek folynak le
Színtelen szemén.

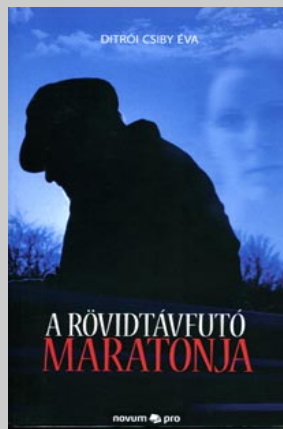
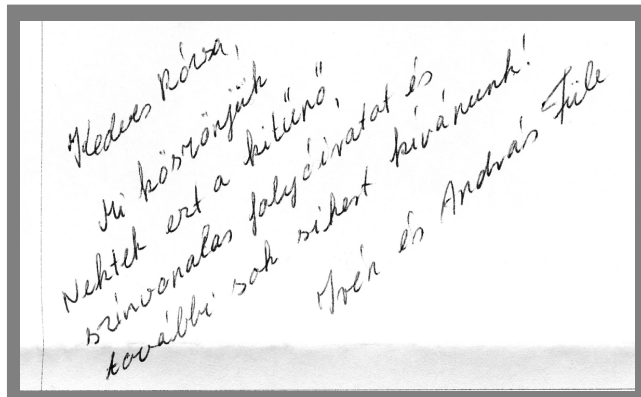
Beburkolózva
Örökké heverésző
Gesztenyábu.

Falevél alól
Szél fújja a levegőt,
Útra csábítja.

Záporok, szelek,
Bár nincs földem, se erdőm.
De szitkot szórok.

Leterített vad
Szájából szálló sóhaj.
Vicsor vagy mosoly?

POSTALÁDÁNKBÓL

DITRŐI CSIBY ÉVA A RÖVID TÁVFUTÓ MARATONJA

Megvásárolható a
Magyar Ház titkárságán
840 St. Clair Ave. West,
Toronto, Ontario
Tel.: 416 654 4926

BÉNI NYERGES OLGA AZ UTOLSÓ ELŐTTI SZÓ JOGÁN

Béni-Nyerges Olga
Az utolsó előtti
szó jogán

KAPHATÓ TORONTÓBAN A
PANNÓNIA KÖNYVESBOLTBAN
300 St. Clair Ave. W., Toronto, Ontario
Tel.: 416 966 5156
Magyarországon: LÍRA KÖNYVÁRUHÁZAKBAN
FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZAKBAN

TÁMOGASSA A MAGYAR MŰVÉSZETET!

A Szervátiusz Alapítványt Szervátiusz Tibor szobrászművész alapította édesapja, Szervátiusz Jenő születésének 100. évfordulójára.

Egyúttal létrehozta a Szervátiusz Jenő díjat, azzal a céllal, hogy ráirányítsa a figyelmet a Kárpát-medencében születő magyar művészetre.

A díjat a kuratórium évente adja át olyan képzőművészeknek, akik a nemzeti kultúra gyökereit felmutató, magas színvonalú művészetet hoznak létre.

A formakultúra ugyanis - a nyelv mellett - a legfontosabb identitás -megtartó erő egy nemzet életében: megmaradásuk záloga. Két éve, felváltva művészettörténész, illetve újságíró is kap alternatív Szervátiusz Jenő díjat.

Számlaszám: HU02 10300002-20609254-00003285

Szervátiusz Tiborné kuratóriumi elnök
Tel.: 06/20-338-9278
e-mail: alapitvany@szervatiusz.hu

**KÖSZÖNJÜK CSANÁDI ELIZABETH LAPUNK
TÁMOGATÁSÁRA SZÁNT ADOMÁNYÁT**

**HIRDESSZEN LAPUNKBAN!
A HIRDETÉS MAGÁBAN
FOGLALJA AZ ÉVI ELŐFIZETÉST.
MŰVELTSÉGE GAZDAGODIK, HA
A MAGYAR DIASZPÓRA
EGYETLEN KÉTNYELVŰ
KULTURÁLIS LAPJÁT OLVISSA**

KALEJDOSCOPE PUBLISHING

**AZ ÖN ÉLETE IS TÖRTÉNELEM!
MESÉLJE EL UNOKÁINAK IS!
KÖNYVÉT MI KIADJUK MAGYARUL, ANGOLUL
VAGY KÉT NYELVEN
KÉZIRATÁNAK FORDÍTÁSÁT VÁLLALJUK**

E-mail: rosacae@hotmail.com
www.kalejdoskop.com
Tel.: 416 491 4631

Ártándiné Borbás Ilona sorsát negyvenkét éves koráig zsarnok édesapja befolyásolja. Ilike valós helyzetére akkor döbben rá, amikor munkanélkülivé válik. Ellenszegül az őt megfigyeltető, volt párttitkár édesapjának. Sorsdöntő hazugságokra derül fény. Mintha mindent a végzet irányítana, de valójában egy öntudatra ébredő nő vívja meg csatáját a hatalmi arroganciával, a mindent átszövő képmutatással. A regény az 1944-1995 közötti időszakot öleli át, ám síkjai olykor eltolódnak egymástól, máskor egybeesnek. A szerző a változatos, érdekfeszítő cselekményt olykor finom lírával, gyengéd humorral szövi át.

edition nove. novum publishing kft.
H-9400 Sopron, Várkerület 1-3. II/6.
Tel.: +36 99 505 024. Fax: +36 99 505 032
Cégjegyzékszám: Cg. 08-09-015094

<http://www.editionnove.hu> · a.goesel@editionnove.hu

**A KALEJDOSZKÓP IRODALMI KÁVÉZÓ
A KANADAI MAGYAR TEHETSÉGEK
BEMUTAKOZÁSÁT VÁRJÁ
JELENTKEZÉS: rosacae@hotmail.com
Telefonon: 416 491 4631**

the coffee mill

MAGYAR ÉS EURÓPAI ÉTELEK
A LEGFINOMABB BÉCSI SZELET,
GULYÁSLEVES
BORJÚPAPRIKÁS GALUSKÁVAL
NAGY SALÁTA- ÉS SZENDVICSVÁLASZTÉK
LIKŐRENGEDÉLLEL RENDELKEZÜNK
48. ÉVE ÁLLUNK VENDÉGEINK
RENDELKEZÉSÉRE!
MINDEN NAP NYITVA
D. E. 10-TŐL ESTE 11-IG
PÉNTEKEN ÉS SZOMBATON ESTE 12-IG
99 YORKVILLE AVE., TORONTO, ONTARIO
416-920-2108
ÉLŐZENE PÉNTEK, SZOMBAT
ÉS VASÁRNAP ESTE

AMERIKAI MAGYAR ÚJSÁGOT!
P. O. Box 7416 Baltimor,
MD 21227-0416, USA

A TORONTÓI MAGYAR
KULTÚRKÖZPONT VÁRJA A
MAGYAR HONFITÁRSAKAT!
HOZZA EL BARÁTAIT IS!

THERE IS ALWAYS SOMETHING
HAPPENING AT THE HUNGARIAN
COMMUNITY CENTRE
COME IN!
840 St. Clair Ave. W., Toronto
Tel.: 416 654 4926
www.hccc.org

"A PÉNZ NEM MINDEN, DE JÓ HA VAN"

Tapasztalatom szerint, a gazdaságilag
független emberek kevesebbet aggódnak
a piac és az élet ingadozásai miatt.
Átfogó pénzügyi tanácsadással segítük
Önnek lelki nyugalma és vagyoni
biztonsága megvalósításában.

Gábor László Vaski, CFP, B.Mus.
Senior Financial Consultant
390 Brant Street Suite 600,
Burlington, ON L7R 4J4

SOLUTIONS BUILT AROUND YOU™
Investors Group Financial Services Inc.

Tel: 905-333-3335, or 1-888-467-8844 (toll free)
Fax: 905-333-3559
e-mail: gabor.vaski@investorsgroup.com
www.investorsgroup.com

- ▶ BEFEKTETÉSI TANÁCSADÁS
- ▶ NYUGDÍJBEFEKTETÉS
- ▶ ADÓTANÁCSADÁS
- ▶ JELZÁLOGKÖLCSÖN
- ▶ BIZTOSÍTÁS*
- ▶ KÉSZPÉNZ KEZELÉS
- ▶ HAGYATÉK,
- ▶ VÉGRENDELET TANÁCSOK
- ▶ BRÓKER SZOLGÁLTATÁSOK

TM Trademarks owned by Investors Group Inc. and licensed to affiliated corporations
* Insurance products and services distributed through I.G. Insurance Services Inc.
Insurance License sponsored by The Great-West Assurance Company
** Brokerage services offered through Investors Group Securities Inc.

Az Értől az Óceánig

Egy asszony élete egy tragikus korban

ORMAY GABRIELLA
AZ ÉRTŐL AZ ÓCEÁNIG

A könyv egy Erdélyben
született fiatal-
asszonyról szól,
aki mint önkéntes
ápolónő végigéli a
II. világháború
viszontagságait.

Postaköltséggel CA\$15.00

Postaköltség nélkül CA\$12.00

5 Concorde Pl. Suite #3301, Toronto, ON
M3C 3M8 Canada

IDA LEO'S UNIQUE BOOKMARKS
DIFFERENT DESIGN, LAMINATED, ADMIRER BY MANY!
CHRISTMAS DESIGN AVAILABLE
4 FOR \$10.00 OR 1 FOR \$3.00
SEND CHECK OR MONEY ORDER TO IDA LEO
401-1950 DURNIN ROAD, KELOWNA, BC.
V1X 7W6; TEL.: 250 762 3460

The **CORVINA** Group

Our new address:

**311 Sheppard Avenue East
Toronto, Ontario M2N 3B3
(Sheppard & Bayview)**

Tel: 416-658-3434, info@corvina.ca

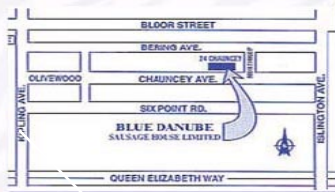
**Hungarian Canadian Business Directory
Corvina Printing & Design
Corvina Publishing**

BLUE DANUBE SAUSAGE HOUSE LIMITED

Igazi magyaros jóízű friss hentesárúk
Finom házi sütemények
Magyar árak bőséges választéka
Szeretettel várja Önöket a Balega család

24 Chauncey Ave.,
Etobicoke, ON M8Z 2Z4
Tel: (416) 234-9911
Fax: (416) 234-9122
bluedanubesausagehouse.com

**KANADÁBAN IS MEGVÁSÁROLHATÓ!
PAPP M. ZSUZSA: MEGTAGADVA
EGY SZERELEM IGAZ TÖRTÉNETE**

**PANORÁMA KÖNYVESBOLT
752 WOODBINE AVE. BASEMENT, TORONTO
M4E 3V5, TEL.: 647 889 1947
A KÖNYV ÁRA \$25 + POSTAI KÖLTSÉG**

Magda Mihály Artist

22 Martin Crescent,
Toronto, ON, M4S 2V4
Tel.: 416-484-8773
Fax: 416-484-8748

E-mail:
Magda@Mihaly.com
www.MagdaMihaly.com

delta optical

Square One Mall

tel.: 905.896.4030 100 City Centre Dr. Mississauga ON L5B 2C9
fax.: 905.896.4031

Fairview Mall

tel.: 416.491.1115 1800 Sheppard Ave. E. Toronto ON M2J 5A7
fax.: 416.491.1146

Hillcrest Mall

tel.: 905.883.1144 9350 Yonge St. Richmond Hill ON L4C 5G2
fax.: 905.883.1148

The Shoppes of the Towne Square

tel.: 905.338.3900 Unit 3, 210 Lakeshore R. E. Oakville ON L6J 1H8
fax.: 905.338.8054

Szépüljön Velünk!

LÉZER KLINIKA

MINDEN LÉZERKEZELÉSI CSOMAG
ELSŐ KEZELÉSÉRE 50% EDVEZMÉNY

A HOMEOPATIÁT A LEGTÖBB
BIZTOSÍTÓ FEDEZI

- ◆ UNWANTED PERMANENT LAZER HAIR REMOVAL
- ◆ ACNE TREATMENT, SKIN REJUVENATION
- ◆ MICRODERMABRASION
- ◆ VASCULAR AND PIGMENTED LESIONS (AGE/SUN SPOTS)
- ◆ ALPHA-BETA PEELING (SWISS MED.)
- ◆ FACIAL LIFTING, SKIN TIGHTENING
- ◆ ROSACEA, VEINS, SCARS, STRETCH MARKS
- ◆ BOTOX - \$8/ EGYSÉG: 33% KEDVEZMÉNY
- ◆ RÁNCFELTÖLTŐ INJEKCIÓ: 2-T FIZET, 3-AT KAP
- ◆ HOMEOPATHY
- ◆ HERBALMEDICINE
- ◆ ACUPUNCTURE
- ◆ MASSAGE THERAPY

Become more beautiful!

A változás szépsége:
Légy szebb, ugyanakkor légy Temagad!

New!! Homeopathy-Herbal Medicine

ANTICELULITE & BODYCONTOURING

(ÚJ LÉZERES KEZELÉSI MÓDSZER)

MEDICAL LASER CLINIC

DR. DUNCA M. ZOLTÁN

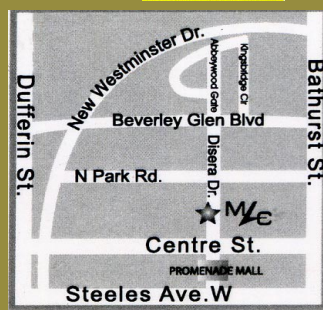
BIZTOSÍTÓ ÁLTAL FEDEZETT ÚJ SZOLGÁLTATÁSOK
AKUPUNKTÚRA, MASSZÁZS (RMT), REIKI,
REFLEXOLÓGIA, TUNA ÉS QUIGONG KEZELÉSEK!

MINDEN KEZELÉST, KOZMETIKAI BEAVATKOZÁST
DR. DUNCA M. ZOLTÁN VÉGEZ VAGY AZ Ő FELÜGYELETE
ALATT VÉGEZÜNK

NYITVATARTÁS - PROGRAM

HÉTFŐTŐL-SZERDAIG: 9 -17; CSÜTÖRTÖK: 10 -20;
PÉNTEK: 9 -18; SZOMBAT: 9 - 14

Vasárnap: csak előzetes időpontegyeztetéssel

ELSŐ VIZSGÁLAT INGYENES, SZEMÉLYRE SZÓLÓ;

KOMPLETT KEZELÉS ESETÉN ELSŐ KEZELÉSRE 50%-OS KEDVEZMÉNY

31 Disera Dr, Suite 200, Thornhill, ON, L4J 0A7; Tel.: (905) 731 8800; Ingyenes Parkolás www.medicallaser.ca